

Värilliset koululaiset toimeenpanivat boikotin Chicagon kouluja vastaan

Yli 225,000 neekerikoululaista jäi tiistaina pois koulusta vastalauseksi kaupungin kouluissa harjoitettavaa rotuerottelua kohtaan

CHICAGO — Lähes puolet Chicagon yleisten koulujen oppilasta jäi eilen pois kouluista kaupungissa järjestetyn "Freedom Day'n" johdosta. Mielenosoitus oli järjestetty värillisten siviilioikeuksien ajavien järjestöjen toimesta. Koulusta pois jääneiden välttämättä yllätti jopa boikotin järjestäjätkin. He olivat odottaneet vain noin 100,000 nousevaa joukkoa. Myöhemmin iltaapäivällä värilliset järjestivät mielenosoituksen kaupungintalon ja sen lähistöllä sijaitsevan koululautakunnan edustalla.

Mielenosoituksen tärkeimpänä kohteena oli painostaa vaatimusta, jonka mukaan Chicagon koulujen tarkastajan Benjamin C. Willis'in olisi erottava virastaan ja että kaupungin yleisissä kouluissa vallitseva rotuerottelu olisi välittömästi lopetettava.

Kouluviranomaisten taholta lausuttiin, että on hyvin vaikeaa sanoa kuinka monta oppilasta todella osallistui mielenosoitukseen sillä heidän lausunnon mukaan suurin osa oppilasta käytti tilaisuutta hyväkseen voidakseen sen nojalla jäädä eilen pois kouluista. Viime kouluvuoden aikana kaupungin yleisissä kouluissa kävijöiden päivittäinen poissaolomäärä nousi 74,000 koululaiseen.

Canadian hallitus puuttui lakkoon

OTTAWA — Canadian hallitus on määrännyt lakossa olevan merimiesten ammatilliseen kehoittamaan 15,000 jäsentään palaamaan töihin välittömästi ja totelemaan Canadian lakeja. Määräys annettiin sen jälkeen kun merimiehet, jotka olivat lähteneet laivoistaan viikonlopun aikana, suuntasivat kulkunsa kohti Ottawaa osoittaakseen mieltään parlamenttirakennuksen edessä.

Mielenosoitus oli järjestetty vastalauseksi sen johdosta, että lailla aiotaan määrätä merimiesten ammatilliset hallituksen holhouksesta. Lakon vaikutuksesta vehnätoimitukset Neuvostoliiton tulevat viivästymään. Alumeriin oli määrää laivata vehnää niin pian kuin mahdollista ennen St. Lawrence reitin jäätymistä.

Keskustelut jatkuu sanoi Karjalainen

HELSINKI (22. 10. -63. SS) — Hallitusrintamalla ei mitään uutta, vakuutti pääministeri Ahti Karjalainen eilen. Hän kertoi käyneensä edellen "epävirallisia" keskusteluita hallituksen tarvittavista vasemmiston edustajista. Toistaiseksi ei ole syntynyt mitään ratkaisevaa. Neuvotteluita ja keskusteluita jatkettiin tiistaina.

Lyhyesti kerrottua uutistapahtumia

FRANKFURT, Saksa — Suurin ja pisin rauhan aikana toimeenpantu ilmajoukko, jonka aikana Yhdysvaltain toinen pansaridivisio siirrettiin Länsi-Saksaan alkoi eilen. Ensimmäinen kone saapui 10½ tuntia kestäneen lennon jälkeen Rhein-Mainin alueelle sijaitsevaan lentotukikohtaan ja seuraava kahden päivän aikana saapuu "Big Lift"-operation puitteissa joukkojenkulkutukseen joka toinen tunti. Yli 16,000 sotilasta osallistuu kulkutukseen, jolla halutaan osoittaa, että suuri US. sotilasyksikkö voidaan kuljettaa eteläiseen maailmankolkkaan 3 päivässä ja että se on täysin valmis taisteluun 6 päivää lennon jälkeen.

CHICAGO — Poliisi on löytänyt varas-tutusta autosta varastettua omaisuutta yli 500,000 dollarin arvosta. Tavaroiden joukossa oli mm. edesmenneelle Puolan pääministerille ja pianistille Jan Paderewskille kuuluneita esineitä. Nämä tavarat varastettiin viime syyskuussa Chicagon puolalaisesta museosta. Niiden joukossa oli sinetti, jota Paderewski käytti allekirjoittaessaan Versaillesn rauhansopimusta.

YK, NEW YORK — YK:n yleiskokous hylkäsi maanantaina ehdotuksen Kiinan kansantasavallan ottamisesta YK:n jäseneksi Formosan filalalle. Albanian ja Kambodshan tekemä ehdotus hylättiin 57 äänellä 41. vastaan. 12 valtiota äänesti tyhjää.

WASHINGTON — Ilmavoimat kumosi eräälle kersantille määrätyn rangaistuksen, joka tämä oli saanut kiellettyään uskonollisista sivistyspalveluksissa olleensa menemään baareihin ja bordelleihin. Eteläcarolinalaisen senaattori Storm Thurmond oli esittänyt ilmavoimille alkuperäisen rangaistuksen vuoksi vastalauseen, jossa hän sanoi kersantin esimesten tienneen, että tämä aina kantoi mukanaan raamatun ja että tämä kiellettyä kaikissa tilanteissa menemään baareihin ja bordelleihin.

BADEN-BADEN — Mexico City sai oikeuden järjestää vuoden 1968 olympialaiskat. Tätä koskeva päätös on tehty Kansainvälisen olympiakomitean kokouksessa Baden-Badenissa. Päätöstä edelsi neljän kilpailevan kaupungin Buenos Airesin, Detroitin, Lyonin ja Mexico Cityn voimakkaat informoimiset omista mahdollisuuksistaan 19. olympiakisojen järjestämiseksi.

MADRID — Kolme nuorta ranskalaista tuomittiin sotilastuomioistuimessa yhteensä 69 vuoden vankeusrangaistukseen heidän tunnustettuaan syyllistyneensä terroristitekoihin Espanjassa. 20-vuotias Bernard Ferry, joka tuomittiin 30 v. vankeuteen, myönsi syytöksiensä räjähdyssopimusten lentoyhtiö Iberian toimiston Valenciassa. Pommin räjäyttäessä kaksi lasta sai vammoja. Ferry ja muuan toinen syytetyistä sanoivat, että Madridin ja Valencian poliisi oli löylynyt ja kiduttanut heitä.

PARIIISI — Länsi-Saksan uuden liittokanslerin Ludwig Erhardin odotetaan piakkoin vierailevan Pariisissa, kerrottiin Ranskan pääkaupungin diplomaattipiireissä. Ranskan ja Saksan välinen yhteistyösopimus edellyttää näiden maiden välistä "huipputason" kohtaamista kerran puolessa vuodessa. Viimeinen kohtaaminen tapahtui heinäkuussa kenraali de Gaulle vieraillessa Bonnissa.

YK, NEW YORK — Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous on päättänyt, että YK:n Kongon joukot jäävät maahan ensi vuoden kesäkuun loppuun saakka Kongon hallituksen pyynnön mukaisesti.

HELSINKI — Tasavallan presidentti vapautti perjantaina 18. 10. avoimella kirjella saksalaiset ministerit valtiouudistuksen jäsenydestä. Vapautetuiksi tulivat valtiovarainministeri Onni Koski, kulkulaitosministeri Osmo Näränen ja sosiaaliministeri Olavi Saakulainen. Ministeri Osmo Näränen ja sosiaaliministeri Olavi Saakulainen olivat siirrettiin ja määrättiin Kyllikki Pohjala sosiaaliministeriksi.

Erhard lupasi tukea jännityksen lievennysyrityksiä

BONN — Prof. Ludwig Erhard sanoi Länsi-Saksan liittokanslerina antamassaan ensimmäisessä julkistuksessa, että hän tukee Yhdysvaltain yrityksiä vähentää maailman jännittynyttä tilannetta tunnusteleamalla Neuvostoliiton aikomuksia. Samalla hän kuitenkin varoitti vakavasti kaikkia ratkaisusta, jotka merkitsisivät Saksan syrjäyttämistä.

Jatkuvasti epäonnistuneet yritykset saada aikaan Saksan jakoa koskeva ratkaisu, ovat "pääasiallisesti syitä jännitykseen maailmassa", hän lausui. Erhard ehdotti, että neljä sodanaikaista liittolaista — USA, Englanti, Ranska ja NL muodostaisivat elimen, jonka tehtävänä olisi tutkia Saksan jälleenyhdistämisen ongelmia, kunnes allekirjoitettaisiin rauhansopimus, joka tunnustaa vuoden 1937 jouluk. 31 päivä voimassa olleet rajat.

TOKIO — Suomen Olavi Salonen jäi vain vaivaiset 0,2 sekuntia ranskalaisten Michel Jazy'n nimissä olleesta 1,500 metrin Euroopan ennätyksestä juostuaan lauantaina Sendaisissa. Japanissa järjestetyissä kansainvälisissä kilpailuissa matkan ajassa 3,38,0, kertoo uutistoimisto AFP. Tulos on loistava uusi Suomen ennätys ja alittaa samalla 0,6 sekunnilla ruotsalaisen Daen Waerin Rooman kisoista peräisin olevan pohjoismaiden ennätyksen.

LONTOO — Lordi Home, joka nimettiin Englannin pääministeriksi Macmillanin sairastuessa, lupoi tänään virallisesti tittelleistä joita hänen perheensä on saanut osakseen viimeisen 450 vuoden aikana. Parlamentin avaamisen lykättiin 2 viikolla työväenpuolueen vastustuksesta huolimatta niin että uusi pääministeri voi osallistua vaaleihin eräissä Skotlannin vaaleissa, josta hänet valitaan alahuoneen konservatiivipuolueen ehdokkaana.

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

Työllisyys heikentynyt Keski-Suomessa

Työllisyystilanne teollisuuden piirissä, ja nimenomaan naistyövoimaa käyttävän teollisuuden piirissä Keski-Suomessa osoittaa tällä hetkellä heikenevää suuntaa. Eräissä Jyväskylän ja Keski-Suomen tekstiilitehtaita on siirretty jo 4-päiväisiin työviikkoihin ja tämä on rasittamassa juuri naistyövoimaa, jolle yleensä on talvikausina ollut vaikea järjestää työmahdollisuuksia.

Metalliteollisuuden alalla vain Valmet Oy:n Jyskän tehtaan mittaristosasto on lyhentänyt työviikkoon 5-päiväiseksi. Muilla Valmet-yhtymän Jyväskylän teollisuuslaitoksilla on täystyöllisyys. Samoin puunjalostusteollisuus työskentelee normaaliin tapaan. Samaan aikaan, kun teollisuuden työnsuupistus aiheuttaa töitä vailla olevien joukon kasvua, vähenevät rakennustyöt Keski-Suomessa jatkuvasti. Viralliset tilastot rakennustöissä olevien määrät eivät vielä ole valmiina, mutta jos verrataan viime vuoden vastaavaan ajankohdan tilannetta, niin voidaan arvioida, että rakennustyöt ovat supistuneet enemmän kuin puolella.

63 kuoli palloissa tammi-syyskuussa

63 ihmistä on kuluva vuona tammi-syyskuun aikana saanut surmansa tulipaloissa. Luku on lähes kaksinkertainen viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna, jolloin palokuoleman uhreja oli 33.

Suomen pisin riippusilta,

205 metrin pituinen Sääksmäen silta, joka johtaa uuden kolmostien liikenteen Vanajaveden yli, vihittiin käyttöön 16. 10. Suomen pisimmän aseman siltä riistää kuitenkin valmistuttuaan Porissa rakenteilla oleva Kirjalansalmen silta.

Toinen "Anastasia"

CHICAGO — Yhdysvalloissa on ilmaantunut uusi henkilö, joka väittää olevansa Venäjän suuriruhtinatar Anastasia ja tsari Nikolai II:n ainoa elossa oleva tytär. Suuriruhtinattaren arvoa tavoitteleva on 62-vuotias Mrs. Eugenia Smith, joka asui Chicagossa 40 vuotta ennen kuin ilmaisi henkilöilijänsä.

Mrs. Smith osoitti olevansa hyvin perillä asioista ja selviytyi valheenpaljastuskokeistakin. Hän muisti niinkin tarkkoja yksityiskohtia kuin seinäpaperien värit ja selosti keskusteluita, retkiä ja välikohtauksia, jotka tunnetaan jo ennestään joi toja ei tiedetä.

Anna Anderson, joka on myös väittänyt olevansa suuriruhtinatar, asuu nykyään eräällä kylässä Saksassa.

Historiallisten tietojen mukaan bolshevikit surmasivat Anastasian yhdessä muiden perheenjäsenten kanssa Uralin vuoristokaupungissa Jekaterinburgissa vuonna 1918.

MOSKOVA — Neuvostoliitossa on jälleen suoritettu ohjelman mukainen Kosmos-20 teko-kuun sinkoaminen avaruuteen. Tekokuuhun on sijoitettu tieteilisiä laitteita maaliskuun 16. päivänä ilmoitetun ohjelman edellyttämiä avaruuden tutkimuksia varten. Kaikki Kosmos-20 tekokuulaitteet toimivat normaalisti, ilmoitetaan Moskovasta.

Ranska kaavailee omaa ydinlaivastoa

PARIIISI — Ranska suunnittelee viiden atomisukellusveneen rakentamista ydinjoukkojen tärkeimmäksi yksiköksi — ensimmäisen sukellusveneen pitäisi tulla toimintakuntoon vuonna 1968.

Ranskan laivaston esikuntapäällikkö, amiraali Georges Cabanier, joka antoi asiassa ilmoituksen, sanoi uskovansa, että tuleva mahdollinen ydinotus käytäisiin merellä enemmän kuin maalla, koska sen vaikutuksia siviileihin pelätään.

Hän sanoi USAN ajaman NATON ydinlaivastoajatuksen olevan "tuomittu". "Koska se on tarkoitettu ratkaisemaan poliittisen ongelman joksikin aikaa", se on liian kallis ja arka, hän lausui.

PARIIISI — Ranska on ampuut kissan avaruuteen ja saanut sen turvallisesti laskuvarjon avulla takaisin maan pinnalle. Ilmoittaa maan puolustusministeriö. Kissa oli lähetetty avaruuteen Veronique-raketin avulla Hammarguistista, Saharan autiomaasta. Sen reaktiota seurattiin koko lennon ajan, lisättiin tiedoituksessa.

Espanjalaisten autoissa USA:n rekisterikilpiä

MADRID Paseo de la Castellana Madridissa autoja katsellut henkilö teki yllättävän toteutuksen kun hän 15 minuutin sisällä näki 14 autoa, joissa oli Floridan ja Virginian valtioiden rekisterinumerot. Tämä oli yllättävintä lähinnä sen vuoksi, ettei kukaan auton käyttäjästä tai ohjaajasta näyttänyt lainkaan amerikkalaisilta turisteilta.

Asiassa suoritettu alustava tutkimus johtaa erään suuren postilaistominnan piiriin, joka on kohdistettu yksinomaan autojen rekisterinumeroiden hankkimiseen. Ukkomaalaiset turistit tai Espanjassa asuvat sekä useat espanjalaiset, jotka ovat jollakin tavoin kenneet toteennäytettyä maan asuvansa virallisesti ulkomailta, ovat kirjoittaneet pyytäneet Floridasta ja Virginiasta autoilijoina po. valtioiden numerokilvet ja saaneet ne postitse. Maksu, joka on tapahtunut dollareissa, on tietysti seurannut pyyntöä. Eräs Espanjassa asuva ranskalaisten sanoi, että liikennepoliisi on vaivannut häntä 10 kuukautta kun hänellä on ollut autoaan Virginian rekisterinumerossa.

Suurvalamiehistö tutkii teräksen hintakysymystä

NEW YORK — Liittohallituksen suurvalamiehistö on aloittanut laajat tutkimukset teräksen hintojen korottamista koskevista kysymyksistä. Suurimmat teräsyhtymät on haastettu esiintymään suurvalamiehistön aloitelmassa kuultelussa. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tutkimukset johdetaan paljon laajemmalle kuin mitä aiemmin suoritettua "valikoidut" hintakorotukset edellyttävät. Toisaalta tutkimuksen aloittaminen osoittaa, että liittohallituksen ja terästeollisuuden välinen vuoden kestänyt "rauha" näyttää nyt päättyneen.

Työttömien määrä

Työttömien lukumäärä oli koko maassa lokakuun ensimmäisen päivän tilaston mukaan 14,800, mutta avoimia työpaikkoja oli samaan aikaan tarjolla vain puolet tästä määrästä eli hieman yli 7,100 työpaikkaa.

Kuuban ilmavoimien MIG-kone tulitti amerikkalaista alusta Karibian alueella

WASHINGTON — Nigerian lipun alla purjehtiva amerikkalainen alus joutui eilen 13 mailin etäisyydellä Kuuban lounaisrannikosta kuubalaisen MIG-suihkukoneen hyökkäyksen kohteeksi. Venäläisvalmistainen suihkukone suoritti yllätyshyökkäyksen 32,000-tonnin J. Louis-nimistä alusta vastaan välittömästi puoluehjon jälkeen. Kone ampuu alusta kohden raketteja ja avasi kinekvääritulen, joka aiheutti rautamalmia kuljettavassa aluksessa tulipalon ja melkoisia aineellisia vaurioita. US. rannikkovartioston

Astronautit

ostanevat pankin

HOUSTON, Texas — Astronautti Alan B. Shepard sanoi eilen, että hän ja kaksi houstonilaista sijoittajaa ostavat erään paikallisen pankin osakkeita kuuden muun Yhdysvaltain ensimmäiseen astronauttirahmään kuuluvien kanssa. Heidän tarkoituksenaan on mainitulla osakekaupalla saada pankki hallintaansa.

Komentaja Shepard, joka tuli tunnetuksi Yhdysvaltain ensimmäisenä avaruusalustajana, sanoi että po. ostosuunnitelma näyttää hyvältä sijoituksia ajatellen.

WASHINGTON — Hallituksen säävirasto tiedottaa, että hufrikaani "Ginny" kulkee Floridan rannikkoo kohtaan. Sääviraston myrskyvaroitusta on annettu asukkaille, jotka asuvat alueella Cape Canaveral — Fort Lauderdale.

Ginny on menettänyt alkuperäistä voimaansa mutta silti po. alueen asukkaiden olisi ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin suoja toimenpiteisiin. Nousevien ei uskota nousevan enempää kuin 5 jalkaa.

Hän huomautti, että maailmaa tulee ohjata suuntaan, joka on kylmään sotaan nähden optimistinen ja pessimistisen kannan keskeisillä. — Käyttäkäämme hyväksemme kaikkia mahdollisia teitä rauhaan ja pitäkäämme samalla yllä sotavalmiuttamme, hän lausui.

Uusia, toivon säteitä hämmöttää — elämme kuitenkin sodan varjossa, sanoi Kennedy

ORONO, Maine — Uusia toivonsäteitä hämmöttää horisontissa mitä tulee idän ja lännen väliin suhteisiin. Elämme kuitenkin edelleenkin sodan varjossa, sanoi presidentti Kennedy.

Presidentti piti suuren ulkopoliittisen puheen Mainen yliopistossa ja selosti siinä Yhdysvaltain Neuvostoliiton-poliittikkaa ydinvoimien käytön valossa ja yrittäisi parantaa idän ja lännen välisiä suhteita.

Niin kauan kuin nämä suuret erimielisyydet ovat olemassa ei niillä voi eikä pidä salata. Ne asettavat rajoja yhteisymmärrykseen pääsemisen mahdollisuuksille ja tulevat antamaan aihetta kriiseihin, suuriin ja pieniin, lähi-kuukausina ja vuosina sekä alueille, joilla olemme suoraan vastakkain kuten Saksassa ja Karibian alueella, että alueilla, joilla tapahtumat valvontamme ulkopuolella voivat koskea meitäkin kuten Afrikassa, Aasiassa ja Keski-Idässä, hän jatkoi puheitaan.

Hän kuitenkin tähdensi, ettei ole olemassa mitään syytä miksi Yhdysvallat ei tekisi kaikkea mitä se voi turvallisesti tehdä, vaikkakin tie rauhaan on täynnä salakkuuksia.

— Tosiasia tämän kysymyksen suhteen on se, ettei kumpikaan kanta ole oikea, että huomautti ja lisäsi, ettei muutos tunnelmassa merkitse muutosta tarkoitukseen ja että jatkuvasti on olemassa suuria jännityksen ja selkkauksen aiheita aina Berliinistä Kuubaan ja Kaakkois-Aasiaan asti.

US. maksaa E.-Vietnamin erikoisjoukkojen kulut vain rintama-alueella

Poliittisesti vaikutusvaltaiset erikoisjoukot suorittivat elokuussa aseellisen hyökkäyksen buddhalaisemppeleihin. — Washingtonin ja Saigonin välit kiristyvät jatkuvasti

WASHINGTON — Yhdysvaltain hallituksen sanotaan ilmoittaneen Etelä-Vietnamin erikoisjoukkojen komentajalle eversti Le Quang Tung'ille, että tästä lähtien Yhdysvallat maksaa erikoisjoukkojen kulut ainoastaan silloin kun joukot osallistuvat taistelutoimintaan kommunistisia Vietkongseja vastaan. Washingtonin taholta korostettiin erikoisesti, että po. joukkojen aiheuttamia kustannuksia ei suoriteta niiden ollessa poliittisissa toiminnoissa tai turvallisuustehtävissä.

Eversti Tung'in johdossa olevia erikoisjoukkoja on käytetty pääasiassa presidentin veljen Ngo Dinh Nhu'n sotilaallis-poliittisena voimana ja sen vuoksi Washingtonin toimenpiteen katsotaan kohdistuvan suoraan Etelä-Vietnamin hallitukseen.

Kuuban ilmavoimien MIG-kone tulitti amerikkalaista alusta Karibian alueella

WASHINGTON — Nigerian lipun alla purjehtiva amerikkalainen alus joutui eilen 13 mailin etäisyydellä Kuuban lounaisrannikosta kuubalaisen MIG-suihkukoneen hyökkäyksen kohteeksi. Venäläisvalmistainen suihkukone suoritti yllätyshyökkäyksen 32,000-tonnin J. Louis-nimistä alusta vastaan välittömästi puoluehjon jälkeen. Kone ampuu alusta kohden raketteja ja avasi kinekvääritulen, joka aiheutti rautamalmia kuljettavassa aluksessa tulipalon ja melkoisia aineellisia vaurioita. US. rannikkovartioston

Räjähdysmäinen tehdaspalo; 1 kuoli 28 loukkaantui

PATERSON, N.J. — Paikallisessa tekstiilivärijäämotehtaassa naanantaina räjähdysmäisesti levinnyt tulipalo aiheutti räjähdysten, jossa yksi työntekijä sai surmansa ja 28 loukkaantui.

Kaupungin pormestari Francis X. Graves sanoi, että kuluu useita päiviä ennenkuin räjähdysten aiheuttamat tuhot on raivattu. Surmansa saanut henkilö hautautui tehtaan raunioihin ja viranomaiset eivät ole vielä varmoja siitä, että onko raunioissa ehkä useampiakin uhreja.

Paloviranomaisten suorittaman arvion mukaan tulipalon ja sitä seuranneen räjähdysten aiheuttamat aineelliset vahingot nousevat noin 1 miljoonaan dollariin.

Saavat tupakoida

BONN — Länsi-Saksan hallituksen jäsenet voivat nyt polttaa liittokanslerin läsnäollessa savukkeita ja sikareja. Uudelle Erhardin hallitukselle, joka kokoon-tui ensimmäiseen istuntoonsa Schaumburgin palatsiin, ilmoitettiin, ettei tupakanpolto istunton aikana panna minkäänlaisia rajoituksia. Erhard itse oli ensimmäisiä syyttämään tavanomaisen sikarinsa.

"Tupakanpolto ei suoranaisesti ollut kielletty Adenauerin läsnäollessa, mutta sille ryepistetin kulkua, jos nyt niin voisi sanoa, eikä kukaan polttanut. Hän ei voinut tietää tupakansavua," sanottiin hallituksen taholta.

Uusia, toivon säteitä hämmöttää — elämme kuitenkin sodan varjossa, sanoi Kennedy

ORONO, Maine — Uusia toivonsäteitä hämmöttää horisontissa mitä tulee idän ja lännen väliin suhteisiin. Elämme kuitenkin edelleenkin sodan varjossa, sanoi presidentti Kennedy.

Presidentti piti suuren ulkopoliittisen puheen Mainen yliopistossa ja selosti siinä Yhdysvaltain Neuvostoliiton-poliittikkaa ydinvoimien käytön valossa ja yrittäisi parantaa idän ja lännen välisiä suhteita.

Niin kauan kuin nämä suuret erimielisyydet ovat olemassa ei niillä voi eikä pidä salata. Ne asettavat rajoja yhteisymmärrykseen pääsemisen mahdollisuuksille ja tulevat antamaan aihetta kriiseihin, suuriin ja pieniin, lähi-kuukausina ja vuosina sekä alueille, joilla olemme suoraan vastakkain kuten Saksassa ja Karibian alueella, että alueilla, joilla tapahtumat valvontamme ulkopuolella voivat koskea meitäkin kuten Afrikassa, Aasiassa ja Keski-Idässä, hän jatkoi puheitaan.

Hän kuitenkin tähdensi, ettei ole olemassa mitään syytä miksi Yhdysvallat ei tekisi kaikkea mitä se voi turvallisesti tehdä, vaikkakin tie rauhaan on täynnä salakkuuksia.

— Tosiasia tämän kysymyksen suhteen on se, ettei kumpikaan kanta ole oikea, että huomautti ja lisäsi, ettei muutos tunnelmassa merkitse muutosta tarkoitukseen ja että jatkuvasti on olemassa suuria jännityksen ja selkkauksen aiheita aina Berliinistä Kuubaan ja Kaakkois-Aasiaan asti.

RAIVAAJA • THE PIONEER

TOIMITTAJAT:

Akseli Mattson, Erik Minkkinen, Lempi Ikävalko-Toivola
Puh. Diamond 3-3822

SAVELE SYRJÄLÄ, Manager

Tilaukshinnat Yhdysvalloissa ja Kanadassa:

Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$14.00 — 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Second class postage paid at Fitchburg, Massachusetts
Published Monday, Wednesday and Friday except on
holidays, by the Raivaaja Publishing Company,
48 Wallace Ave., Fitchburg, Massachusetts 01421

OUR POLICY

"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

NEW ENGLAND
MEMBER
LANGUAGES NEWSPAPERS ASSOCIATION

Mississippi

Mississippin valtiossa ei suinkaan huonot oltavat ole neekereillä, vaan heidän vertaisekseen voidaan asettaa kysymyksellisesti valtiossa olevat valkoisetkin työläiset. Etupäässä niin sanotut "köyhät valkoiset". Tällainen tilanne on ulkopuolisille verrattain vähän tiedossa.

"Toimimme täällä salaisesti", huomautti eräs mies naistoimittajalle. "Vakoileminen, uhkaileminen, rotuviha ja pelottelu on täällä yleistä. Emme voi asua Tupelossa, Mississippissä, jossa työskentelemme, sillä öisin tarkastellaan kaikki motellit ja halutaan ottaa selville ketkä siellä asuvat."

Kuka noin puhui? Se ei suinkaan ollut ihmisoikeuksien puolesta taisteleva neekeri, kuten ehken voisi luulla, vaan Amalgamated Clothing Workers of America (AFL-CIO:n) organiseraaja.

Mississippin valtion asukasluku on noin kaksi miljoonaa, joista 750.000 kuuluu työtehtäviin. Tuosta luvusta noin viisikymmentätuhatta kuuluu unioniin. "Oikeus työhön"-laki on kirjoitettu valtion perustuslakiin, jolla yritetään houkuttaa teollisuuslaitoksia valtioon.

Union organiseraajan ammatti on kaikkea muuta kuin ihana. Samoin on unionin kuuluvien työläisten laita. Niitä peloitellaan kaikella tavalla. Vakoojia on kaikkialla, jotka palkattuina kiertelevät työläisten seassa uhkaillen ilmiannolla ym. muilla vähemmän mairittavilla toimenpiteillä. Vakooijat laativat luettelon unionin kuuluvista työläisistä, jonka he sitten antavat työnantajilleen. Tällaista on harjoitettu muun muassa kutojen keskuudessa sekä muissakin työmaissa missä on unionia ja joihin niitä yritetään perustaa. Tästä johtuu unionien vähälukuisuus ja myöskin niiden toiminnan heikkous.

Palkat ovat edellämaiten valtiossa alhaiset. Samoin muidenkin ansiot ovat kerrassaan kurjat. Osavälillä oleva neekeri ansaitsee kolme dollaria päivässä, jolla hänen on tultava toimeen suuren perheen kanssa. Valkoisten työläisten palkat ovat myöskin paljon alle pohjoisessa maksettavien palkkojen.

Uniot ovat ainoat organit Mississippissä, jotka jatkavat työtä työläisten hyväksi. Valtiolla heillä ei ole odotettavissa vähäistäkään suojelusta. Mississippin on ainoa valtio Yhdysvalloissa, jossa ei ole Työvirasto olemassa. Valtion pääkaupungin Jacksonin kaupakamarin taholta on huomautettu, ettei he halua seläistä laistoa kuin työvirasto valtiosta, sillä se voisi suorittaa tutkimuksia ja näin ollen häiritä bisnestä.

Täällä toteutetaan sosialismia rikkaitten hyväksi, sanoi valtion AFL-CIO:n presidentti Claude Ramsey. Täällä kaupungit kilpailevat saadakseen rakentaa tehtailloille ilmaisia tehtaia yleisillä varoilla ja annetaan niiden toimia verovapaasti kymmenen vuoden ajan.

Niinpä sitten valtion veroista tulevat varat nousee 48 prosenttiin myyntiverotuksesta. Siihen ei kuitenkaan edes kuulu väkijouma-eikä muista nautinnollisista aineista perittävä vero. Vain neljatoista prosenttia saadaan yksityisten teollisuuslaitosten ja korporatioiden verotuksesta. Näin ollen siis yleinen verotus lankeaa vähätuloisten suoritettavaksi.

Valtio lieene ainoa jossa ihmisten sisääntulot ovat äärimmäisen epätasaiset. Yksi kolmasosa saa seitsemänkymmentä prosenttia sisääntuloista, yksi kolmasosa vain viisi prosenttia ja neljä prosenttia asukkaista käärii itselleen seitsemäntoista prosenttia kaikista sisääntuloista.

Valkoisilla työläisillä on paljon huolta myös itsestään. Niiden on enemmänkin mielystynyt tultava huomaamaan, että heillä on yhteinen "vihollinen" vastassa, jota vastaan heidän on yhdessä taisteltava, jos mielivät saada oloihinsa järkevästi. Se on heidän työnantajansa. Union järjestäjiä etelävaltioissa kohdellaan melkein samoin kuin virallisiksi, samoin unionin kuuluvia valkoisia työläisiäkin. Minkä pikemmin siis valkoiset työläiset suhtautuvat rotuerittelyyn säädyllisesti, heidän oma asemansa paranee ja taistelu parempien elinehtojen puolesta käy helpommaksi.

Mutta se ei kuitenkaan tapahdu yhdellä ryntäyksellä, sillä kehitys kulkee hitain askelin kaikilla aloilla.

"HALLITUSPERILLINEN"

Chiang Ching-kuo on sen miehen nimi, jonka uskotaan astuvan Kansallisen Kiinan johtajaksi sen jälkeen kun nykyinen presidentti Chiang Kai-shek astuu siivuun presidentin toimesta. Mr. Chiang Ching-kuo on nykyisen presidentin vanhin poika, joten viran oletetaan ilman muuta siirtyvän isältä pojalle. Entisen tavan mukaan varapresidentin tulisi astua presidentin tilalle, mutta nykyinen varapresidentti, Mr. Chen Chengin terveyden ilmoitetaan olevan heikko ja hän haluaa astua syrjään politiikasta sekä maan johtotoimesta.

Mr. Chiang Ching-kuo on neljän tähden kenraali ja on saanut sotilaskoulutuksensa Moskovassa. Hän oli siellä kaksitoista vuotta ja sotilasasiain ohella tutki venäläisten kommunistien menetelmiä poliittisella alalla.

Mr. Chiang Ching-kuo vieraili hiljattain Yhdysvalloissa ja oli presidentin puheilla vierailunsa aikana.

JOHN D. HARRIS:

Angola — Afrikan kuuma paikka

Mitä Angolan portugalilaiset valtiat ovat tehneet tuon afrikkalaisen maan puolesta? Tämä on eräs niistä kysymyksistä, joita jatkuvasti esitetään "kolonialismista" väiteltäessä.

"Me portugalilaiset pysymme aina Afrikassa", huudahti eräs paikallinen viranomais, jonka perhe saapui Angolaan v. 1775. "Tulkaa mukaan, niin näytän teille miksi."

Ilän ei näyttänyt vieraalleen nykyäikaisia kouluja, sairaaloita eikä muita esimerkkejä aineellisesti edistyksestä, jota Angolassa niin usein korostetaan. Sen sijaan hän ajoi tämän hidastahtoisia kaupungin slummaluoteelle, joka tarjosi nähtäväksi nukkavieruja, yksikerroksisia asumuksia, kiveä mättömiä katuja ja epämääräisiä kapakoita.

Se oli aika kehnossa kunnossa oleva slummi, vaikkakaan ei niin kammottava kuin jotkin Länsi-Euroopan tai latinalaisen Amerikan köyhälistökoortit. Mutta sen silmiinpistävän puoli oli sen täydellinen ja salaileman moniroisuus.

"Täällä, ystäväni, on todellista tasa-arvoisuutta", sanoi eräs viranomais. "Täällä on kaikki valkoisia ja neekereitä, valkoisia ja sekaverisiä — pinkoi hämähäkkä kaduilla. Baareissa ja ravintoloissa sekoitettiin rotut toisiinsa hilpeässä kurjuudessa. Kumpakin sukupuoli ja kaikki ihonväriä riviähteitä olevia nuoria oli kerääntynyt katuille kuluin."

Monessa tapauksessa oli vaikea selvittää itselleen, mistä väriero alkoi ja mihin se päättyi.

"Tämä on laboratoriomme Angolan tulevaisuutta varten", vakuutti isäntäni silmät vakaumuksesta leimut. "Tänne Portugalin ja Afrikan köyhät perustavat maansa. Tämä on näky, jota ette koskaan näkisi Afrikan brittiläisillä, ranskalaisilla tai belgialaisilla alueilla. Sikäläiset asukkaat ovat tunteet pelkän rotuerittelyn, josta muodostivat poikkeuksen ainoastaan valkoisten miesten ja alkuasukkaiden väliset suhteet. He ovat joutuneet kokemaan vain valkoisten hallintaa. Tähän valkoiset ovat muuttaneet ja täällä he ovat tasa-arvoisia. Tämä on todellisen moniroituisen yhteiskunnan perusta Afrikassa, uusi Brasilia!"

Tällaiselta kuulostaa se ylipäätään jatkuvasti toistettu portugalilainen resepti, jota portugalilaiset käyttävät tukeakseen 500-vuotisen valtakunnan juurista Afrikassa. He väittävät, että Portugalitulee säilyttämään omistusoikeutensa, joka alkoi vuosisatoja ennen muiden siirtomaavaltiojen valtaa, ja että se on yhä olemassa vaikka muiden maiden siirtomaat ovat suureksi osaksi itsenäistyneet.

Yksinpä portugalilaisen hyviä aikeita epäilevinkin myöntävät tällaisen rodullisesti puolueettoman käsityksen tulevaisuudesta olevan todella harvinaista, suorastaan jaloakki.

Mieleen nousee kuitenkin kysymys, miten paljon tästä intohimoisesti julistetusta politiikasta on pelkkää huulten hyminää, miten paljon itsepetosta ja minkä verran vakavaa ja totta? Kuinka paljon siitä on — menneisyyden saavutusten valossa — muutakin kuin pelkkää tulevaisuutta varten laadittua kimaltelevaa lupautta?

Vastauksena on useinkin vaikea saada, varsinkin jos kyselyä ei puhu portugalialaia paikallisia murteita ja on siten kykenemätön saamaan välitöntä kosketusta alkuasukkasiin.

Mutta ollessaan Portugalin hallituksen vieraana ei liikkumiseni asetettu mitään rajoituksia, liikuinpa sitten yksin tai seurassa, ja minua vannonettiin ainoastaan "arvostelemaan arvosteleminen arvoista, ylistämään ylistämisen arvoista".

Laundasta etelään olevassa, yksinäisessä kalastajakylässä näin erästä säilyketehtaassa portugalilaisia ja puhtaasti afrikkalaisia syntyperäisiä olevien miesten tekemän työtä rinta rintaan. Tapasin viranomaisia, jotka olivat syysmuksia ja sekaverisiä. Näin lentokoneen miehistöön kuuluvan neekerin ja neekerilentoemännän Benguelassa huomasin mustan kapakan omistajan leppoisasti lyövän olkapäälle valkoista poliisipäällikköä.

Kaikki näkemäni sairaalat ja

koulut — opettajat mukaanluettuina — olivat varmasti moniroituisia.

Ja yhtenä dramaattisena hetkenä näin ilta-aurinkon punaiseksi värjäämällä, autiolla aavikkotiellä kaksi jeeppiä, joissa istui täysin aseistettuja, taisteluasuissa tilaspoliiseja partiokierroksellaan. He olivat kaikki neekereitä.

Suhteellisen korkean hintaluokan ravintoloissa, baareissa tai katu-kahviloissa näkee harvoin neekereitä. Matkustessani läpi Angolan lentokoneella en nähnyt ainoatakaan neekerimatkustajaa.

Kauppa, karja- sekä maatilat ovat melkein kokonaan valkoisten käsissä. Siisteissä, turvallissa kaupungeissa, joiden aukkojen enemmistö on alkuasukkaita, on halitsevana valkoinen, eurooppalainen puoli; jotkut tällaiset kaupungit ovat itse asiassa kopioita Portugalin maaseutukaupungeista. Kaikki tapaamani vanhemmat virkamiehet olivat portugalilaisia.

Tiedot kertovat neekerien olevan jonkin verran tyytymättömiä tapaan, jolla pienituloiset portugalilaiset siirtolaiset ovat syrjäyttäneet heidät useista toista. Esimerkiksi hotellien piccoloja ja taksi-kuljettajat ovat kaikki valkoisia. Mutta vaikka yleensä yksinomaan afrikkalaiset näyttävätkin tekevän palvelusväen tehtäviä, saattavat synnä olla tietyt tekijät, joita eurooppalainen elämäntapa ei tunne. Useilla afrikkalaisilla miehillä on näet tapana tehdä työtä vain osa vuodesta ja palata sitten heimonsa luo loppuajaksi.

Ja ikivanhoilla afrikkalaisilla tavoilla, joista jotkut ovat peräisin jopa kivikaudelta, on yhä voimakas vaikutus tällaiseen elämään, kuten lyhyt vierailu selvästi osoittaa.

Portugalin virallisesti julistama rotupoliittika on joka tapauksessa apartheid-politiikan hallitsemisen ihmisten mielipiteistä. Täällä ei ole poliittista vapautta sen enempää kuin Portugalissa. Lehdistösensuuri on olemassa, ja monien avoimien, vaikkakin eräs reporterit kertoi minulle, että hänen lehtensä kustantaja sensuuri lehteä enemmän kuin hallitus.

Portugalin valtaa vastaan suunnatun suoranaishuonon uhan. Angolan sisistoinnin, suhteen pitää ilmeisesti seuraava paikkansa.

Tätä toimintaa tuetaan Angolan ulkopuolella. Miehet ovat myös usein muualta kuin Angolasta, ja heitä koulutetaan maan rajojen ulkopuolella. Monet portugalilaisia vastaan taistelevat eivät ole syntyneet Angolassa. Mutta heidän äitinsä ovat, ja tämä tekee heistä heimotuttomusten mukaisesti Angolan kansalaisia. Toisaalta toiminnassa on mukana myös monia Angolan kansalaisia. Lisäksi kapinalliset voivat tietyllä oikeutuksella väittää heitä vastaan taistelevien joukkojen tulleen Angolan "ulkopuolelta", esimerkiksi Portugalista.

Sissien ryöstöretkillä ei tunneta olevan laajalle levinnyttä kannatusta Angolasta. Alueella oli taistelun puhjetessa maaliskuussa 1961 vain vähän Portugalin joukkoja, mikäli alkuperäiset verilyöjät olisivat olleet kipinästä suurisuuntaiseen kannaan vastaan suunnattuun kannaan, olisi useimmat tällaiset valkoiset tapettu nopeasti.

Voidaan kuitenkin huomauttaa, että 500 vuoden jälkeen portugalilaiset tuntuivat saaneen aikaan tuskin mitään muuta kuin kätymään Afrikan "sivistävän" lähetystyön" ohella. Esimerkiksi lukutaidottomuus on yli 90 %, vaikka se varmasti ei rajoitukaan Afrikassa Portugalin alueille. Minulle kerrottiin, että sairausvuodeluku Angolassa on kolmanneksi suurin Afrikassa Etelä-Afrikan ja Ghanan jälkeen. Portugalilaiset väittävät myös, että sissejä vastaan käytävään taisteluun kulutetut miljoonat voitaisiin paremmin käyttää "edistyskelliseen" työhön.

Lisäksi on jotain perää väitteessä, että käytännöllisesti katsoen kaikki Afrikassa aikaansaatu kehitys on saavutettu vasta toisen maailmansodan jälkeen.

Afrikan maaseudulla ilmenevä takapajuisuus — se ei välttämättä ole samaa kuin kurjuus — voi avata teknillisesti kehittyneemmistä maista olevien vierailijoiden silmät.

Etelä-Angolassa vietin ällistytävän viikonlopun heimon keskuudessa, jonka rauhallinen elämä sujuu suunnilleen samaan tapaan kuin 10.000 vuotta sitten.

Siellä, ajan tuntuessa jääneen ikuisen kivikauten, hyvintuuliset ja leppeät ihmiset metsästävät, kalastavat ja hoitavat karjaa. He eivät ilmaiseet vihamielisyyttä, pelkoa, oudoksumista eikä uteliaisuutta reportteerin käydessä heidän luonaan. He eivät olisi voineet olla välinpitämättömiä.

Rinnan Angolan kivikauden kanssa ilmenevät läntisen sivi-

Mutta haluaako maailma odottaa?

Tähän kaukaiseen maahan tekemäni vierailun jälkeen sain vaikutelman, että Portugali voi jäädä tänne, mikäli se voi pitää asemansa yllä vielä yhden sukupolven ajan. Se vaikuttaa lyhyeltä ajalta lähes 500 vuoden jälkeen.

Kestä ainakin tuon sukupolven ajan, ennen kuin voidaan ratkaista, onko sen julistama poliittika moniroituisen yhteiskunnan luomisesta Brasilian malliin mahdollista Afrikassa.

Panafrikkalaisissa konferensseissa, kuten äskettäin Addis Abebassa, kohauteillaan Portugalille kohdistetuille uhkauksille olkapäitä Mosambikkissa. Kuitenkin myönnetään yleisesti, että vanhanaikainen kolonialismi on kuollut.

Mutta täällä tähdenneetän myös sitä seikkaa, että Afrikan suurena pulmana on, miten se voi nousta menneisyydestään häiriöittä. Tässä yhteydessä huomauttaa portugalilaiset virkamiehet, ettei pelkkä itsenäisyyden myöntäminen entiselle siirtomaalle tuo automaattisesti mukanaan siunausta.

"Meistä tulisi sankareita yhdessä yössä, YK:n pikku kultaisia, jos lähitisimme täältä", selitti eräs vanhempi virkamies. "Meitä saattaisiin kaukonäköisiksi, älykkäiksi ja edistyskelliseksi. Mutta olisiko rehellistä hylätä nämä ihmiset, jättää heidät kuin karjan kenen tahansa käsiin, joka tulisi ottamaan maan haltuunsa."

On kuitenkin vaikeampaa saada käsitys Portugalin niin kauan hallitsemien ihmisten mielipiteistä. Täällä ei ole poliittista vapautta sen enempää kuin Portugalissa. Lehdistösensuuri on olemassa, ja monien avoimien, vaikkakin eräs reporterit kertoi minulle, että hänen lehtensä kustantaja sensuuri lehteä enemmän kuin hallitus.

Portugalin valtaa vastaan suunnatun suoranaishuonon uhan. Angolan sisistoinnin, suhteen pitää ilmeisesti seuraava paikkansa.

Tätä toimintaa tuetaan Angolan ulkopuolella. Miehet ovat myös usein muualta kuin Angolasta, ja heitä koulutetaan maan rajojen ulkopuolella. Monet portugalilaisia vastaan taistelevat eivät ole syntyneet Angolassa. Mutta heidän äitinsä ovat, ja tämä tekee heistä heimotuttomusten mukaisesti Angolan kansalaisia. Toisaalta toiminnassa on mukana myös monia Angolan kansalaisia. Lisäksi kapinalliset voivat tietyllä oikeutuksella väittää heitä vastaan taistelevien joukkojen tulleen Angolan "ulkopuolelta", esimerkiksi Portugalista.

Sissien ryöstöretkillä ei tunneta olevan laajalle levinnyttä kannatusta Angolasta. Alueella oli taistelun puhjetessa maaliskuussa 1961 vain vähän Portugalin joukkoja, mikäli alkuperäiset verilyöjät olisivat olleet kipinästä suurisuuntaiseen kannaan vastaan suunnattuun kannaan, olisi useimmat tällaiset valkoiset tapettu nopeasti.

Voidaan kuitenkin huomauttaa, että 500 vuoden jälkeen portugalilaiset tuntuivat saaneen aikaan tuskin mitään muuta kuin kätymään Afrikan "sivistävän" lähetystyön" ohella. Esimerkiksi lukutaidottomuus on yli 90 %, vaikka se varmasti ei rajoitukaan Afrikassa Portugalin alueille. Minulle kerrottiin, että sairausvuodeluku Angolassa on kolmanneksi suurin Afrikassa Etelä-Afrikan ja Ghanan jälkeen. Portugalilaiset väittävät myös, että sissejä vastaan käytävään taisteluun kulutetut miljoonat voitaisiin paremmin käyttää "edistyskelliseen" työhön.

Lisäksi on jotain perää väitteessä, että käytännöllisesti katsoen kaikki Afrikassa aikaansaatu kehitys on saavutettu vasta toisen maailmansodan jälkeen.

Afrikan maaseudulla ilmenevä takapajuisuus — se ei välttämättä ole samaa kuin kurjuus — voi avata teknillisesti kehittyneemmistä maista olevien vierailijoiden silmät.

Etelä-Angolassa vietin ällistytävän viikonlopun heimon keskuudessa, jonka rauhallinen elämä sujuu suunnilleen samaan tapaan kuin 10.000 vuotta sitten. Siellä, ajan tuntuessa jääneen ikuisen kivikauten, hyvintuuliset ja leppeät ihmiset metsästävät, kalastavat ja hoitavat karjaa. He eivät ilmaiseet vihamielisyyttä, pelkoa, oudoksumista eikä uteliaisuutta reportteerin käydessä heidän luonaan. He eivät olisi voineet olla välinpitämättömiä.

Rinnan Angolan kivikauden kanssa ilmenevät läntisen sivi-

lyksen useimmat vivahteet. Elämäntapaan ja omaisuuteen kiinnitetään huomiota, ruoka on vaihtelevaa ja korkeatasoista, lento-linja hankaukseton, puhelinalueet tehokkaita, posti nopeaa ja luotettavaa, kio 5 ilmapäivällä on kaduilla kohtuullinen liikemäärä, ja ilmastoilaitteet varustettuja yögerhoja lämmittää kiihkeä twistin tanssiminen.

Tällaisia 20. vuosisadan luonteenomaisia piirteitä voidaan osavasti nimittää pintasilaukseksi vielä suureksi osaksi arkaistisessa maassa. Mutta se on myös perusta, jolle voidaan laatia portugalilaisen tulevaisuudessa toimiva yhteiskunta.

Yksi asia on kuitenkin varma: seurauksena on hävitys, kaosa ja tunteeton verenvuodatus, mikä Angolan nykyinen poliittinen status äkillisesti suistetaan. Angolan valkoiohinen väestö on vähemmistönä, mutta sitä on silti yli 250.000 (Mosambikissa 300.000). Monilla näistä valkoiohista on kuohuva, rajaseudun ihmisen luonteenlaatu, joka ei salli heidän luopuvan omaisuudestaan ilman hurjaa taistelua.

Monia suuttuttaa ulkopuolinen — erityisesti YK:n osoittama — Portugalin Afrikan-politiikkaan kohdistettu arvostelu. Heitä harmittaa se, että maailmalla kirjoitetaan paljon väkivaltaisesta tavasta, jolla portugalilaiset reagoivat terroriin, kun sen sijaan sisien barbarismista puhutaan veraten vähän.

On myös totta, että monia Portugalin vallan vuosia Afrikassa symbolisoi julma tapa, jolla he käyttivät alkuasukkaita hyödykseen — samoin oli laita kaikkiin siirtomaavaltioihin nähden. Luana, Angolan pääkaupunki, oli suuri orjasatama. Portugalin koonnut Afrikasta suuria rikkauksia — siirtomaista on helppo hankkia raaka-aineita ja niihin voi kätävästi myydä teollisuustuoraita. Mutta tännekin, kuten kaikkialle entisiin siirtomaihin, on perustettu järjestetty, sivistyneen yhteiskunnan pohja.

Kolonialismi on haittoineen ja etuineen osa Afrikan historiaa. Tällä hetkellä Portugali väittää pystyvänsä luomaan sen sijaan sopuisuutisia, moniroituisia yhteiskuntia. Tämä on kunnianhimoisen suunnitelma, kun otetaan huomioon Portugalin koko ja sen taloudellinen heikkous. Mutta toisaalta on olemassa vähäinen onnistumisen mahdollisuus.

JUTUSTELUA

Länsi-Saksan armeija

Länsi-Saksan laivasto, jossa palvellee 28.000 miestä, turvaa NATO:n sivustoja Pohjanmerellä ja Itämerellä. Sen ilmavoimat muodostavat tärkeän osan NATO:n puolustusjärjestelmässä, mutta kaikkien merkittävimmät ovat kuitenkin Länsi-Saksan maavoimat, joiden palveluksessa on yli 240.000 miestä.

Nyt kun on kulunut 20 vuotta siitä kun amerikkalaiset joukot tunkeutuivat Länsi-Eurooppaan, tulee väistämättömästi mieleen kysymys siitä onko viisasta sallia Eurooppa kerran hallineiden sotilasvoimien uudelleensyntymisen. Tähän kysymykseen löytää vastauksen Länsi-Saksan hallituksen julkaisemasta kirjasta, jossa sanotaan muun muassa: "Viime aikojen kokemukset ovat osoittaneet länsisaksalaisten pitävän armeijaansa pelkästään puolustusvälineenä — sotilaiden asema valtakunnan sosiaalisessa järjestelmässä on muuttunut siitä mikä se oli aikaisemmin — uusi armeija on luotu vaikeissa olosuhteissa, jotka ovat samalla kuitenkin merkinneet sille suunausta."

Vieli suorakaisempi kannanottoaan oli eräs amerikkalainen kenraali, joka sanoi: "Voitte olla mitä mieltä tahansa Länsi-Saksan uudelleenseistamisesta mutta tosiasiassa pysyy, että NATO olisi hukassa ilman sitä." Samaa mieltä oli eräs amerikkalainen upseeri, joka aikaisemmin taisteli saksalaisia vastaan, mutta nyt kouluttaa heistä sotilaita. Hänen mukaansa eivät nykyiset saksalaiset sotilaat ole samalla tavalla armoitomia kuin toisen maailmansodan aikaiset koronkoputtelijat.

Mies, joka tuntee Länsi-Saksan armeijan kenties parhaiten on kenraaliluutnantti Hugh P. Harris. Hän toimi Yhdysvaltojen VII:n armeijan komentajana ja hänen komennossaan on myös kaksi tähden armeijan kuuluvaa saksalaista armeijakuntaa. Harrisin mukaan on Länsi-Saksan armeija taktillisesti voimakas, mutta sen huolto on heikko. Huolto-

joukkojen kehittämiseen onkin hänen mielestään kiinnitettävä lisäsuuntaa määrin huomiota.

Enemmän kuin 1.500 amerikkalaista ja länsisaksalaista valiosotilasta marssi olkapäät kiinni toisissaan viime kuussa Stuttgartissa järjestetyssä sotilasparaatissa, joka juhlisti VII:n armeijan 29-vuotispäivää. VII:n armeija perustettiin toisen maailmansodan aikana saksalaisia vastaan käytävään taistelua silmällä pitäen. Amerikkalaisia ja länsisaksalaisia sotilaita koulutetaan yhdessä ja erään jalkaväkikomppanian päällikkö luutnantti George Joulvan sanoi olevansa hämmästyntynyt länsisaksalaisten osoittamaan mielenkiinnon laajuudesta ja heidän tehokkuudesta. Länsi-Saksan ilmavoimat kärsivät harjoitusluettien puutteesta, sillä ilmatila on melkein varattu tiheään siviili- ja sotilasliikenteen johdosta. Rajoitetusta ilmatilasta johtuen on amerikkalaiset ja länsisaksalaisten välillä solmittu sopimus, jonka mukaan amerikkalaiset kouluttavat länsisaksalaisia lentäjiä Arizonassa Yhdysvalloissa.

Vuosi sitten kuului Länsi-Saksan ilmavoimiin 82.500 miestä. Ilmavoimat asettivat NATO:n käyttöön yhden kuljetus-, neljä taisteluhävittäjää, yhden tiedustelu- ja viisi taistelupommituslentokoneita. Viime vuoden jälkeen on ilmavoimien palveluksessa olevien määrä jonkin verran lisääntynyt.

Konstit ovat monet

Kansas Cityssä nainen keksi keinon miten hänen televisions tulee tytyttäväällä tavalla korjatuksi. Asian juoksu on seuraavalla: Robert Hess kertoi poliisille olleensa eräänä päivänä korjaamassa televisiota, vaan se ei ollut tydyttävän omistajaa lainkaan. Kun hän meni asianomasta vehettä uudelleen korjaamaan, niin naishenkilö löi asunnon oven lukkoon ja samalla loi vasaralla miestä lonkkaan niin kovasti, että hänen oli turvauduttava lääkäriin. Korjattuaan television mies joten kuten pääsi kömpimään kotinsa. Ei ole selvillä käyttiinkö asiasta oikeustais-telua. Voi käydä niin että mies seuraavalla kerralla kiertää asunton.

— Pauliina

"Luokattoman" maan neljäloukkainen laiva

Joku aika sitten varhain aamulla heränneet Genoaan asukkaat töllistelivät vilkasliikkeisen sataman suulle, sillä sinne oli yöllä ilmaantunut uusi sorea laiva, jota he eivät olleet ennen nähneet satamassaan. Sen perimästä huumusi "martellon ja falcen" — vasaran ja sirpin kuviolla varustettu punainen lippu. Ensimmäisten jälkeen kasvoi asukkaiden uteliaisuus kun laiva solui laiturin. Sen tulo oli salaperäinen hiljaista, ei kuten muulloin kun matkustajalaiva saapuu satamaan, jolloin laiturilla on tavallista enemmän vilkkua. Syy tuohon hiljaisuuteen oli se, kun laivan saapumisesta ei ollut etukäteen julkista tietoa ja siinä oli ainoastaan yksi matkustaja — kreikkalainen Evangelos Santamours, joka laukkuineen kaputelti rappasia aies.

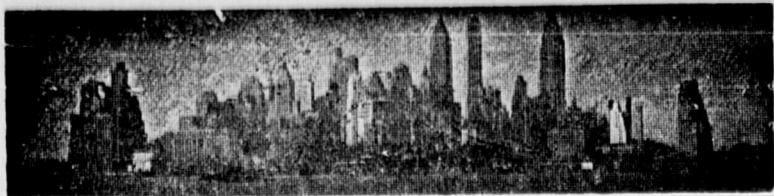
Tuo uusi tulokas oli nimeltään Latvia, 4.800 tonnin kantoineen, Soviet Black Sea Navigation omistama. Se oli ensimmäinen venäläinen matkustajalaiva Genoaan satamaan viimeisen maailman sodan jälkeen. Sen oli määrä aloittaa säännöllinen matkustaja liikenne Italian ja Mustan meren satamien välillä joka kolmen viikon kuluttua. Tämä oli vain päilystön ja miehistöön opastusretki ja siksi siinä ei ollut muuta kuin tuo yksi matkustaja. Laivauspiirejä ihmettyi tämä, sillä kun laivakapitalistit lähettävät laivansa neitsytmatkalleen, niin yritetään siihen saada mahdollisimman "täysi lasti".

Laivassa on tilaa 360 matkustajalle ja mikä on kummastuttavaa, että siinä on neljä eri luokkaa? Nykyään ja viimeisinä vuosina on yleensä ollut laivayhtiöillä pyrkimyksenä päästä eroon useammasta luokasta ja on niitä korkeintaan kaksi.

— Ex Stoorin kiipperi

Juna kulki jyrستن rautatie-aseman ohi. Junan jyrستن ohella kuului miehen ääni ja kun seur johdosta asemamies saapui aseman käytävälle, hän näki miehen pyörivän maassa radan varrella. Tapausta katseli myös pieni tyttö.

Eikö mies saanut junaa kiinni? kysyi asemamies työltä. — Kyllä hän junan kiinni sai, mutta se pääsi häneltä karkuun.

NEW YORK CITY

VILHO HEDMAN, lehtemme New Yorkin kirjeenvaihtaja ja pää-asiamies, tavattavissa kello 1:00—4:00 arkipäivinä, paitsi lauantaina, ASKL:n osaston huoneistossa (227 East 84th St., Room 5), puhelin: RE 7-4155 — Kello 5 jälkeen MO 5-3797.

Terveiset Californian — Finnish Colony'stä

Emma Mäki saapui neljä kuukautta kestäneeltä Californian matkaltaan, kertoillen terveisiä Finnish Colonysta seudulla, jossa suomalaiset ja heidän jälkeläisensä kasvattavat viinirypäleitä. Heillä on viiniparistamo- ja pullotuslaitos, Finnish Colony on pohjoiseen San Franciscosta ja Berkeleystä.

Emma kertoi tavanneensa Hjalmar Sorolan, joka nykyään on Finnish Colonyn asukkaita ja toimii hierojana ja saunottajana, sillä rypäleitten kasvattajat tarvitsevat terveitä väsyneisiin raajoihinsa. — Hjalmar oli lähettänyt allekirjoittaneelle terveiset, että seuraavalla matkalla Californiaan on poikettava Finnish Colonyyn — tuomaan New Yorkin terveiset ja tustutumaan seutuun, jossa niin monta suomalaista on viinirypäleen kasvattajina. Kiitos vain Hjalmar, kyllä kutsu otettiin vastaan ja kävästään sikäläisiä "finnejä" tervehtimässä. Hjalmar on entisiä New Yorkilaisia, jonka muistamme niiltä ajoilta jolloin hänen isänsä oli täällä vaaturina. Jos Hjalmarin sauna sattuu olemaan kuumana, niin löylyt otetaan.

Emma, joka oli ennen Finnish Colonyssä rypäleitten kasvattajana, on tehnyt monta matkaa New Yorkin ja Californian välillä. Hän kertoi että viinirypäleitä siellä saavat \$100 tonnil-

ta ja joskus \$140 tonnilta.

George Turula, on yksi suurimpia suomalaisia viinirypäleen kasvattajia, nykyään jo heikkossa terveydessä. Hän lähetti paljon terveisiä veljensä pojalle, Anders Turulalle joka asuu Varma Osuustalossa.

Poliisi kättilönä

Poliisi Eugene Ianonu, 33-vuotias Massapequa Park, L.I. on tunnettu — kättilönä. Hän on toiminut viisitoista kertaa kättilön tehtävissä ja viidestoista lapsi oli hänen omansa.

Murha — \$1.27

Artis Robinson 35-vuotias, Glen Cove, L.I. näki miehen tulevan pankista, juoksi perään ja hakkasi miehen kuoliaaksi, saaden \$1.27 joka oli murhantun taskussa. Poliisit saivat hänet kiinni ja oli Mineolan oikeudessa vastaamassa rikoksestaan.

200 työntöntä kirjaltajaa

Kirjaltajain unio New Yorkissa päätti että uusia jäseniä, eikä kirjaltajain oppilaita ei hyväksytä enää unionin ennen kuin ne 200 kirjaltajaa, jotka menettivät työnsä Daily Mirror lehden lakautuksessa saavat työtä. Kirjaltajain union edessä on kova pulma, sillä 5,000 työläistä, jotka ovat tilapäis- ja kirjaapainotyöaloilla, eivät ole saaneet työsopimustaan uudistetuksi, joten tällä kertaa ei voi sanoa, onko lakko taas kässillä.

King Umberto

Italian entinen kuningas, Umberto on New Yorkissa ja käväsi Our Lady of Pompeii kirkossa. Ne, jotka kävivät New Yorkin Maailman näyttelyssä v. 1939 muistavat kuningas Umberton muistopatsaan — jossa hänellä oli sen ajan saksalaismallinen lakki ja niin suuri päällystakki, että pikku äijät pukimien sisällä tuskin näkyi, muuta kuin nenä.

Toistasataa metsäpaloa riehui lokakuun 23 päivänä New

HIEROJA

Medical masseuse
SAIMI ALLEN
2698 Bailey Ave., Bronx 63, N.Y.
Tel. KI 8-3956
TULEE KOTIIN sopim. mukaan.

SAUNAN UUNEJA

KAASULLA, PUILLA tai SÄHKÖLLÄ lämpäviä.
Kirjoitakaa ja pyytäkää esittely-
vihkosia

LEO NIPPA & SON

Bruce Crossing, Mich.

TRYFOROS BROS.

KUKKAKAUPPA
Kukkasia sähköllä kaikille
Puhelimit LEhigh 4-4412-4413
56 East 125th St., New York 35, N.Y.
Sivuliike 482 Willis Ave.

FINLANDIA

BEAUTY SHOP

Puh. BU 8-0419
972 Lexington Avenue
(Corner of 71st Street)
New York 21, N.Y.
Toisessa kerroksessa

Larsen's Liquor Store

VIINEJA ja VAKUJUMIA
Tel. B.R. 6-9136 Byram, Conn.
North Water & Mill Sts.

CAPITOL RADIO

1. S. Main St. P. Chester, N.Y.
Äänilevyjä - Valineita - Radioita
Pyykkikoneita - Jääkaappeja
Radioinsinöörit
Lupakirja - sähkötekniikka
Puh. Port Chester Westmore 9-8110

Edw. C. HALVORSEN, Inc.

HAUTAUSTOIMISTO
Perustettu 1849
Kappeli vapaasti käytettävissämme.
24 tunnin palvelu
Täydelliset ilmastointi laitteet
5210-12 8th Ave., Brooklyn, N.Y.
Puh. GEDney 5-2276 ja 5-2277

MARY NAGEL
ATwater 9-2221

NAGEL FUNERAL HOME

Lupakirjan omaavat hautaustoimittajat
352 EAST 87TH ST. — NEW YORK 28, N.Y.
HAUTAUKSIA \$250.00 ALKAEN

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAA!

Toimita kaikki pankkiasiasi yhdellä kertaa samassa pankissa
Monipuoliseen palvelukseen kuuluu mm.
SHEKKITILI
SÄÄSTÖTILI
LOMAKILU
JOULUKILU
LUKKELAINAT
PERSONALINAT
VAHITTAIMAKSULAINAT
KIINNELAINAT
TALLELOKERO
MATKASHEKIT
PANKKISHEKIT
ULKOMAAN SHEKIT
PERITÄVÄT
U.S. SÄÄSTÖBONDIT
MAKSAMME 3¼% korkoa talletuksista

FISHKILL NATIONAL BANK

BEACON, N.Y. - COLD SPRING, N.Y. - FISHKILL, N.Y.
Member F. D. I. C.

Yorkin valtiossa, polttaen tuhansia eekereitä metsämaita, etenkin vuoristoseuduilla. Kahden viikon ajan on sanka sumu ja 80 asteen kuumuus vaivannut kaupungin asukkaita. Vesisade, jota ennustettiin näytti menneen ohi.

Tito täällä

Yugoslavian presidentti Tito, saapui viime sunnuntaina Idlewild lentokentälle, saaden virallisen, jätävän vastaanoton. Waldorf Astorian hotellin edustalla olivat mielenosoittajat, mainoksineen osoittamassa, että Titon väkivaltaisen hallituksen teot muistetaan. Ne ovat ikäviä muistoja. Mainoksissa sanottiin: "Titon vierailu tässä maassa on kansallinen häpeä". Aikaa avustakaa rikollista Titoa! — ja kolmas: "Tito on moskvalainen Troijan hevonen". Tito puhui Y.K. istunnossa.

Vandalistit rikkoivat koulun

Seitsemän nuorta rikollista hyökkäsi Brooklynin Flatbush osalla kansakouluun rikkoen 51 luokahuoneen kaluston ja kaikki ikkunat. Vahingot arvioidaan vähintään \$5,000. Rikolliset saatiin myöhemmin kiinni.

— W. H.

North Spencer, N.Y.

Terveiset Alina Aholta

joka oli niin paljon tervehtynyt että tuli käymään täällä meidän mökillä veljensä ja hänen vaimonsa kanssa. George ja Anni Jacobson. Warrenistä, Ohioista, vierailivat täällä sukulaisissa. Hauska oli heitä nähdä pitkistä aikaa, ja Matti ja Yrjö muistellivat niitä aikoja jolloin he tapasivat voimistella ja painiskella osaston haalilla Monessenissa, Pa. Ajat ovat muuttuneet mutta hauskat muistot ovat jäljellä.

Dr. ja Mrs. O. A. Hirvonen

olivat viikon päivät Buffalossa, N.Y. jossa tohtori osallistui hammaslääkärien kokouksiin Hotel Statlerissä. Tiistai-iltaan osallistuivat 30-vuotisjuhlaan, jossa olivat kunniavieraina, heidän poikansa George on viimeisellä luokalla, jonka jälkeen hänestä myöskin tulee hammaslääkäri.

Tarmo Pasto.

Elizabeth ja Emil Paston poika, joka on taiteen ja psykologian professori Sacramentoissa, Cal., valtion yliopistossa on saanut \$80,000 National Institute of Mental Health apurahan käytettäväksi kahden vuoden aikana tutkimuksiin hoito- ja ajanvietteistä potilaille ja sairaille jotka ovat mielisairaloissa Californiasa.

Hanna Tonttila.

Woodmere, L.I.N.Y. vieraili pari viikkoa Hilja ja Chris Eftimioulla. Lydia Niemi ja Rosa Nurmi läksivät Floridaan talvea viettämään, ja monta muuta emäntää täällä pakkailee pussiaan lähtövalmiiksi. Ilmat ovat olleet täälläkin liian kuumia, tälle aikaa vuodesta. Kuivuus tekee myös haittaa, kaivot kuivaa ja tulipaloaarat on kaikkialla.

William Lahtinen

täytti 85 vuotta t.k. 17 päivänä. Tuttavia kokoontui hänen tyttärensä Hilma Nelsonin luokse juhlaa viettämään. Vanha Ville on vielä ketterä poika.

MATKATOIMISTO

SELMA LEEMAN CO.

TRAVEL AGENCY

605 LEXINGTON AVENUE
(BETWEEN 52nd and 53rd STS.)

NEW YORK 22, N.Y.

TEL. PLAZA 5-0327

FINNISH STEAM BATH

1939 Madison Ave., New York, N.Y.
Puhelin LE 4-9686

Avoimna naisille tiistaina ja torstaina kello 11 ap. — kello 11 illalla.
Miehille maant., keskiv., perj. ja lauant. klo 11 ap. — klo 11 illalla

WALTER GRANHOLM

valmistaa ja asettaa

HAUTAKIVIA

kaikkiin New Yorkin ympäristön hautausmaihin

NÄYTEVARASTO lähellä Mt. Hope hautausmaata

SAW MILL RIVER ROAD

HASTINGS ON HUDSON 6, N.Y.

tel. GE 8-2285 Suomalainen liike

Aune ja Wainö Alve

osallistuivat Square Dance kilpailuihin ja voittivat ensimmäisen palkinnon tanssistaan. Sillälailla sitä nuorena pysyy kun panee jalalla koreasti. Paljon on kuulemma ikä-nuoriakin samassa tanssijoukkueessa.

Aili Louko

on Ithacan hospitaalissa. Hänelä tehtiin sisäinen leikkaus. Mary Woodland sai jonkun veran vammoja kun hän oli autononnettomuudessa Langford tiellä. Onneksi ei tarvinnut jäädä sairaalaan.

Jouluonnittelut ajoissa

Lokakuun on puolivälissä. Joulu hyvinkin pian. Onnentoivotukset pitäisi saada Raivaajaan ajoissa. Voitte ohi kulkiessanne antaa niitä Alina Aholle, Van Ettenin puolella ja minulle kun soitatte, eli tuotte niin ota ne vastaan Spencerin puolella. Voin myöskin ohimennen käydä hakemassa kuka niin haluaa. Sils pitääkää mielessä, että tämän kuumun - syksyn perästä tulee kylmä talvi ja joulu. Maksu on 50 senttiä nimeltä, niinkuin ennenkin.

Häitäkin

on ollut, Mrs. Helena Decker ja Aimo Takala vihittiin lokakuun 5 päivänä St. Paulin Lutherilaisessa kirkossa, Spencerissa. Rev Denby L. Sain Conringista, N.Y. suoritti papilliset tehtävät. Onneksi! — Aino.

Bogota, N. J.

Suomalaisluokkainen kunnostautuu

Edward Williams, Williams Lake Hotellin omistajan, Walter Williamsin poika, lähtee talvi Olympialaisiin. Hän on kunnostautunut hiihtäjänä ensin Fitchburgissa United States Eastern Amateur Ski Associationin 18 kilometer Cross Country Championship otteluissa, myöhemmin viime vuoden Talvi Class "A" otteluissa, Dartmouth Carnival ottelussa 18 K National Championships Franconia, New Hampshireissa, National 30 K Championship ottelussa Mainessa ja National Collegiate Championships Utah'sissa, suorituen kaikissa näissä 9, 5, 3, ja toisena.

Nuoren Edwardin isä on tämän ympäristön kasvattaja ja hänen iso-isänsä oli ensimmäisiä suomalaisia suurrakentajia paikakunnallamme. Edward on täällä Fort Leessa asuvan, Harold Williamsin serkku. Onnitelumme nuorella miehelle! — L. M. K.

Canterbury, Conn.

Eila Mäkinen ja Pentti Jouhinen ovat kihlautuneet. He tulivat ai-
van hiljattain Suomesta ja löysivät toisensa tässä maassa. Eila on Ellen ja Viljo Orellin sukulaistyttö, Ellen ollen hänen tätinsä. Pentti on Laina ja Victor Ruohon sukulaispoika, Laina ollen hänen tätiänsä. Kihlajaiset vietettiin Orellien kodissa, Moosupissa, läheisten sukulaisten ja

ystävien kesken. Onneksi olkoon nuorelle parille!

Ida Hendrickson-Raita

kuoli lokakuun 19 päivänä 1963 53-vuotiaana. Hän oli John Raitan vaimo ja kotinsa oli Sterlingissä. Haudattiin tk. 22 päivänä Evergreen hautausmaahan.

Ragnar Kallström

kuoli lokakuun 20 päivänä 57-vuotiaana. Hänen vaimonsa oli Alice Sundberg-Kallström ja heidän kotinsa oli Pomfretissa. Haudattiin 23 päivänä Abington hautausmaahan.

Täällä on ollut

niin paksu sumu aamuisin, ettei heville ole eteenä nähtynyt autoa ajaessa vaikka on valotkin ollut päällä ja siitä on johtunut monta kolariä.

Laurel Lassila

saapui Suomesta toista vuotta kestäneeltä matkalta, lentoteitse.

"Tätiäkeä"-näytelmä

on ollut harjoituksen alla. Jos ei esteitä tapahdu se esitetään marraskuun 16 päivänä Canterburyn haalissa.

Osaston kuukausikokous

pidetään päätöksen mukaan marraskuun 7 päivänä kello 7:30 illalla. Kuullaan johtokunnan raportti ja valitaan toimihenkilöt iltamaamme.

Tulipalovaara jatkuu

edelleen äärettömän kuivuuden takia. — Nanni.

Kirkollisia uutisia

WORCESTER, MASS.

Lähetysseurakunnan Naisten ompeluseuran käsittöiden myyjäiset ovat Paxtonin Congregational kirkolla lauantaina, lokakuun 26 p. kello 10 ap.

Sunnuntaina, 27 p. lokakuuta on jumalanpalvelus ja ehtoollinen Central kirkon kappelissa 2:30 iltapäivällä.

Keskiviikkona, lokakuun 30 p. on hartaushetki kappelissa 7:30 illalla.

Lauantaina, marraskuun 2 p. kello 2:30 iltapäivällä on Naistenliiton kokous Mrs. Ida Reposen talossa, 169 Millbrook St. Mrs. Lena Eskelso ja Mrs. Ida Reposen laittavat tarjoilun.

Sunnuntaina, marraskuun 3 p. on jumalanpalvelus Central Congregational kirkossa kello 2:30 ip. Tervetuloa!

— Eino J. Hämäläinen

WORCESTER, MASS.

Luterilaisen seurakunnan diakoneilla on leivosmyyjäiset White Cityssä, Bradleen kaupassa, lauantaina 26 päivänä kello 1—4 iltapäivällä.

Sunnuntaina 27 päivänä on suomenkielinen jumalanpalvelus kello 10:30 ap. Samalla on myös laupausnunnat. Pyydämme jokaista tulemaan ja ottamaan lupauskorttinsa ja kotelonsa.

Maanantaina 28 päivänä on Mens Clubin kokous klo 7:30 ill. Tiistaina 29 päivänä on valtuuston kokous Mr. ja Mrs. Uuno Millerin luona kello 7:30 ill.

Keskiviikkona on kirkkokou-
ron harjoitus kello 7:30 ill.

KIITOS

Finnish American Clubin jäsenistölle, toimitsijoille, sekä ystäville — New Port Richey, Fla. — Muisto säilyi mieleessämme siitä suuremmoisesta lähtiäis-
tilaisuudesta, jonka olitte haalille järjestäneet lokakuun 7 päiväksi.

Kiitos kauneista sanoista, sekä muusta ohjelmasta myös ravintolasta emännille. Kiitos sille suurlukuiselle joukolle, joka oli tilaisuuteen saapunut. Samoin niille, joilla ei ollut tilaisuutta olla mukana.

On ollut hauska olla mukana!

Rt. 1. Box M-4, Jesup, Ga.

ELLI ja JOHN LEHTO

Syväällä surulla ilmoitamme, että äitimme

Marjaana Kolkka

vaipui kuolonuneeen Putnamin sairaalassa, lokak. 8 p. 1963. Hän oli syntynyt Suomessa, Säkkiärvellä helmik. 27 p. 1886, ollen kuollessaan 77-vuotias. Isänsä oli Simo Laisi, äitinsä Valpuri Laisi. Hän oli Antton Kolkan leski.

Jällelle jäi yksi tytär, Sylvia, vaimu Rudolph Lahdelma, ja heidän poikansa, Rudolph Antton, sekä serkkujä, Emma Marshall ja Hilda Simonson, molemmat N.Y.

Erikois kiitokset kantajille, sekä Anna Hamlinille ja Mr. ja Mrs. Nestor Pelliselle, Conn. suuresta avusta.

"Ei ole kuolemaa — On vain uni suloinen ja syvä."

Sylvia, Rudolph & Rudolph Antton Lahdelma.

Lauantaina, marraskuun 2 päivänä on myyjäiset Martha seuran toimesta kirkkosalissa kello 7:30 illalla. — V. H.

BROOKLYN, CONN.

Sunnuntaina 27 päivänä on Luther Liiton kokous kappelissa kello 5 iltapäivällä. Kaikki nuoret ovat tervetulleita!

Sunnuntaina 27 päivänä on jumalanpalvelus tiilikirkossa kello 7 illalla. Saarnaa pastori Viljo Heiman.

Perjantaina, marraskuun 1 päivänä on seurakunnan työ- ja ohjelmakokous Mr. ja Mrs. Matti Ahon luona Killinglyssä kello 7 illalla. — V. H.

TROY, N.H.

Sunnuntaina, lokak. 27 p. on Christ Ev. Lut. Kansallisseurakunnan suomenkielinen jumalanpalvelus klo 2 ip. Tervetuloa!

— R. W. Heikkinen

WEST PARIS, ME.

Tämän viikon torstaina on viik-

koillan hartaushetki Mrs. Hilda Heikkisen kodissa klo 7:30 ip. Talon puolesta järjestetään kahvitarjoilu. Kaikkia kutsutaan tähän tilaisuuteen.

Ensi sunnuntaina on pyhäkoulu kirkossa klo 9 ap., englanninkielinen jumalanpalvelus on klo 10 ja suomenkielinen klo 10:45. Kaikille sydämellinen kutsu!

FARMINGTON, ME.

Ensi sunnuntaina klo 1:30 ip. on jumalanpalvelus Mrs. Aune Seppälän kodissa. Ympäristön suomalaiset, pitäkää tämä mielessänne ja saapukaa runsaslukuksina tähän tilaisuuteen!

— Felix R. Mayblom

Eräs de Gaullen hallituksen jäsen valitti kerran kansaministerinä vikoja ja sanoi, että tämä oli omaatuntoa vailla, älyllisesti epärehellinen ja lisäksi moraaliton. De Gaulle keskeytti ja sanoi: "Sehän on mukavaa. Minä luulin, etteivät ministerit pysty mihinkään".

LEEMAN'S SUPER MARKET

"A UNIVERSAL STORE"

PUHELIN PRESCOTT 4-2621 BROOKLYN, CONN.

TUOTETTUA HERKKUJA

Täydellinen varasto LIHAA - SEKATAVARAA - JÄÄYTETTYJÄ RUOKIA - HEDELMIÄ - VIHANNKSEKIA

SAUNAN UUNEJA

Nopeasti lämpäviä, SÄHKÖLLÄ, PUILLA tai KAASULLA

— Selostusvihkonen lähetetään pyydettyäessä —

TOIVO ERONEN, Brooklyn, Conn.

Telephone: Danielson Prescott 4-3705

Frank W. Bjorklund

Suomalainen LAKIMIES

163 Main St. Norway, Me.

Puh. 743-2831 ja 743-2693

Danielson Oil Co.

SHELL POLTTOÖLJY

— RECAPING —

Danielson, Conn.

KUN OLETTE HENKISESTI

MASENTUNUT — käykää

WHITE TOWER

PACKAGE STORE

11 Academy St., Danielson, Conn.

Puh. Prescott 4-3323

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village

Tel. Prescott 4-3284 Tel. Logan LO 4-2147

ARTHUR'S REAL ESTATE

ISAAC AUTIO — KIRJEENVAIHTAJA — ILMOITUS-
ja TILAUSASIAMIES — 1210 Cardinal Lane, Lantana, Fla.
Puh. 585-8787 (area code 305)

Uuden sairaalan

rakennussuunnitelma joka olisi tullut länsipuolelle Lantan kyllä rajasta Atlantis alueelle. Alkurahoitus aloitettiin viime keväänä, piti saada kokoon \$800,000 mutta on vain tullut \$371,000. Rakennuskustanhuk-
siin, joka oli 3 miljoonaa, Liit-
tohallitus olisi maksanut osan ja
yksityisiltä pankeilta olisi saatu
lisärahoitus. Komitea ilmoittaa,
että viime kesän aikana rahan-
hankinta kuolehtui. Alkumum-
maa heidän mielestään on mah-
doton saada kokoon jouluk. 1
pään jolloin sen piti olla täysi.
Rahat palautetaan. Joten ra-
kennushomma raukeaa siihen.
Johtohenkilöt ovat sitä mieltä,
että Lake Worthin sairaala la-
ajennetaan tarpeita vastaavalla
tavalla. — I. A.

Turistiklubille

eli kokoonnut salintäyteinen
joukko yleisöä seuraamaan oh-
jelmaa. Ohjelman esittelijänä
toimi Saima Berg. Hän esitteli
vieraat ja piti lyhyen tervehdy-
spuheen. Laulettiin yhteisesti
"America". Sen jälkeen alkoi
varsinainen ohjelma.
Sandra Siitonen soitteli huuli-
harppua, laulua esitti Suoma Wä-
re, säestäjänä Leo Hill. Klubin
presidentti Wäinö Heinonen toi
terveiset kesälomalta, he olivat
matkailleet Suomessa asti vai-
mons Elin kanssa. Heinonen se-
lostti nykypäiväistä toimintaa li-
ikekannalta katsottuna. Satiin
kuulla Sandra Siitosen esittämä
yksinpuhelu. Vähäfilmi "Vuoden
vaihteet Itävallassa" näytettiin.
Frank ja Eva soittivat tanssimu-
sikini.
Tiistaina ja torstaina on vapaa-
ta seurustelua. Ovet aukaistaan
jo puolen päivän aikana. Ravin-
tolassa tarjoillaan hyvää kahvia
kotitekoisen pullan kanssa. Vir-
vokkeita on aina saatavana. Tul-

The Haberdashery

HYVIÄ MIESTEN
ASUSTEITA
Puh. 6451 — 207 Boulevard South
NEW PORT RICHEY, FLORIDA

DUVAL FUNERAL HOME

614 W. Main St.
New Port Richey, Fla.
Puh. 849-2245
JOHN L. HOPKINS
Hautausoimiston johtaja.

NORTH FUNERAL HOME

24 tunnin ambulanssipalvelu
Puh. 849-2291
W. A. NORTH, johtaja
300 W. MAIN ST.
NEW PORT RICHEY, FLA.

FIRE AUTO

New Port Richey
Insurance Agency
Phone 4311
111 W. Main St.
NEW PORT RICHEY, FLORIDA
Life Liability

Alanteen sanakirja nyt saatavissa!

Kohtaatko vaikeuksia yrittäessäsi etsiä suo-
malaiselle sanalle englanninkielistä vastinta?

Kukapa ei kohtaisil!

Mutta ne, joilla on V. S. ALANTEEN

SUOMALAI-ENGLANTILAINEN SANAKIRJA

SELVIÄVÄT VAIKEUKSISTAAN VAHIN VAIVAIN.

Varastossamme taasen on tätä alallaan Suomen suurinta
v. 1956 painettua sanakirjaa, jonka 1,111 sivulla on 130,000
suomalaista hakusanaa ja lausepartia. — Alanteen Sana-
kirjan käyttöarvoa suuresti lisää se, että tekijä on sen alkuun
liittänyt seikkaaperäiset englannin kielen ääntämisohjeet.
Teos on korvaamaton apuväline kirjeenvaihtajille ja kääntä-
jille sekä englannin kielen opiskelijoille.

Hinta \$15.00

RAIVAAN KIRJAKAUPPA
FITCHBURG, MASS.

kaa klubille, siellä tapaatte tutta-
vanne ja teette uusia tuttavuu-
ksia. — Saima Berg.

Lake Worth, Fla.

Eilen,
lokak. 17. oli kansainvälinen
Osuuskassapäivä (National Cre-
dit Union Day) ja sen johdosta
kaikki 33 Palm Beach kauntin
osuuskassaa olivat järjestäneet
päivälliset Alex-ravintolaan Ri-
viera Beachillä. Tämä osuus-
toimintahaara on edistynyt tä-
ssä maassa paljon nopeammin
kuin varsinainen kuluttajain
osuustoimintaliike. Tämän kaun-
tin osuuskassoissakin on noin
15,000 jäsentä ja niiden yhteiset
kokonaisvarat noin \$5,000,000,
viime vuoden lopussa. Yhdysval-
loissa on 21,032 osuuskassaa ja
niissä jäseniä 13.7 miljoonaa,
viime vuonna yhtyi kaikkiaan
913,113 uutta jäsentä. Maailman
Osuuskassaliike on 114 vuotta
vanha ja on niitä 67 maassa,
29,500 luvultaan.

Sekoitetaanko

veteen kemikaaleja (sodium
fluoride) on ankanan kiistan ky-
symys West Palm Beachillä.
Kaupungin valtuusto päätti niin
tehdä kolmella äänellä kahta
vastaan. Vastustajat vaativat
asian kaupungin asukkaiden
yleisäänestyskyselyä ja sitä varten
heidän on saatava äänestäjien
10% kannatus kymmenen päi-
vän sisällä. Nimiä kerätään.
Tullee saada listoille 2,800 ni-
meä. Vastustajat väittävät niin-
kin, että kemikaalien sekoitta-
minen veteen on vain kommu-
nistien yritys siten heikentää
amerikkalaisten mielentilaa.
(Naurattaako ketään?)

Radioasema WEAT

West Palm Beachillä on myyty
\$2.1 miljoonan kauppasummas-
ta. Saman omistajan hallussa

REHUA — LANNOITUSAINETTA —
SIEMENÄ — RAUTATAVARAA —
TAIMIA, PENSAITTA y.m.
DICK'S HARDWARE &
GARDEN MART
625 W. Main St., New Port Richey,
FLORIDA. — Puhelin 849-4151

MILLER'S BAR

jossa tapaatte suomalaiset ystäväne
JOSEPH OBENREDER, Jr.
A good place to buy your
PACKAGE GOODS
Boulevard, South
New Port Richey, Fla.

JOHN D. LAW — L. P. GAS

Puhelin 2001
Kenneth R. Knowles, Mgr.
NEW PORT RICHEY, FLORIDA

Potter Bros - IGA -

FOOD - LINER
Teikää siltä ruokatarva-
ostoksienne päämaja.
NEW PORT RICHEY, FLA

ollut TV kanava 12 meni samas-
sa kaupassa. Ostaja on chicagolais-floridalainen rahamies John
D. MacArthur, joka omistaa
myöskin radioaseman KGA,
Spokane, Wash. Kanava 12 tu-
lee tulevaisuudessa esittämään
myöskin värillisiä kuvia. Kaup-
pa vaatii vielä Federal Commu-
nications komissionin vahvis-
tuksen.

Laajat hedelmäviljelyalueet

Ympäristössä on neljä tekojär-
veä, Berlin, Milton, Meander ja
Mosquito Lake. Näissä vesi on
niin alhaalla, että Niles ja
Youngstown voivat saada vielä
143 päivää vettä jos ei sada. War-
ren ei ole paljon paremmassa
asemassa, sanovat armeijan insi-
nöörit.

Henkilöautojen luku

Floridassa on lisääntynyt 35%
viimeisen viiden vuoden aikana.
Viime vuonna registreerattiin
2,252,000 autoa Floridassa. Vi-
me vuosina on pienien ja suu-
rien autojen luku valtiossa li-
säntynyt, keskihintaisten vähen-
tynyt. Floridalaista perheistä
58% omistaa yhden auton ja
23% kaksi tai useampia.

Suomalainen kirvesmies,

joka rosvausta peläten jäi pois
bussista Georgiassa ja antoi
\$14,000 sisältävän matkalau-
kunsaa jatkaa matkaa, sai kuvan-
sa ja usean maininnan West
Palm Beachin lehdessä. Lake
Worthin poliisi otti matkalau-
kun haltuunsa ilmoituksen saa-
tuaan ja rahat ovat nyt talletet-
tuna Lake Worthin pankissa.
Lisäyksenä ja oikaisuna edelli-
seen uutiseen mainittakoon, että
hänen nimensä on Bert Walin.
Hän ei ole Duluthista, vaan jos-
takin Two Harborsin läheltä ja
hänen ikänsä on 75, eikä 67,
kuten ensin ilmoitettiin. Bert
tanssii taaskin Kenttähailla,
kuten ennenkin, niinkuin ei
mitään olisi tapahtunut, kuten
ei tapahtunutkaan. — Setä.

Warren, Ohio

Putosi rappusilta ja kuoli

Warrenin tunnettu suomalainen
Alex Lake, 73-vuotias, luis-
kahti rappusiltaan pudoten pääl-
leen pystyyn katukäytävään Ke-
nilworth-kadulla. Hän oli yksi
parhaita kansanmiehiä, häneltä
jäljellä vaimo Mary ja kaksi kun-
non poikaa.

Kuivuus vie vesivarastot

Ympäristössä on neljä tekojär-
veä, Berlin, Milton, Meander ja
Mosquito Lake. Näissä vesi on
niin alhaalla, että Niles ja
Youngstown voivat saada vielä
143 päivää vettä jos ei sada. War-
ren ei ole paljon paremmassa
asemassa, sanovat armeijan insi-
nöörit.

Republikaanien hyvä mies

Majuri Dunstan on edelleen
ehdokkaana, dem. majuriehdokas
Raymond Schryver, Warrenin en-
tinen pormestari sanoo Dunstan-
nin virkakautta surulliseksi näy-
töksi. Hänellä on ollut puoli-
toista miljoonaa enempää rahaa
käyttää kuin kenelläkään toisel-
la mitään saamatta aikaan kun
sisäntuloveroa nostettiin puo-
lella.

Pankkirovot kiinni

Kolme neekeriä on rosvoanut
kolme kertaa Warrenin pankke-
ja, mutta viime kerralla parkka-
sivat autonsa länsipuolen korkea-
koulun pihaan, josta varastetulla
autolla menivät West Market-
kadun pankkiin, avasivat sähköluu-
kut, ottivat rahat kun pankki oli
täynnä väkeä ja menivät. Kou-
lussa opettaja käski pojan men-
nä terottamaan kynäänsä ja si-
nä poika näki ja tunsivat rosvot, jot-
ka ovat nyt \$70,000 takauksella
kiinni kukin, ei tiennyt että oli-
vat rosvoja.

Ei tykännyt Arizonasta

Rudy Niski meni isänsä Kalle
Niskin kanssa Arizonaan terveyt-
tä hakemaan, mutta sanovat tulle-
en jo takaisin ja isä meni Flori-
daan lämmittelemään. — a.

Detroit, Mich.

Kuolleita

Mrs. Edith Luoma kuoli 74-
vuotiaana. Lähinnä äitiä muiste-
levat lapset, Mrs. William (Via-
no) O'Brien, Onni ja Reino Luo-
ma, yhdeksän lastenlasta ja yh-

deksän lastenlastenlasta. Hau-
dattiin Frazer, Mich.

Kotila, Felix, Royal Oak, Mich.
Kaivaten muistelevat lapset,
Charles R. ja John Kotila, veli
Edward Kotila sekä kolme las-
tenlasta. Haudattiin Royal Oak'is-
ta White Chapel.

Tuomainen, Otto, kuoli loka-
kuun 12 päivänä. Kaivaten muis-
telee vaimonsa Fanny, tytärpuoli
Mrs. Helen Anttila, sisar ja veli
Suomessa. Muistotilaisuus oli Pot-
tin Memorial kappelissa.

"Nummisuutarit"

saapuvat Detroitiin. He tulevat
tänne jo jonakin aikana maanan-
taina lokakuun 28 päivänä ja tiis-
taina 29 päivänä on se suuri ti-
laisuus, jota ei kukaan saa uno-
taa. Ystävällisesti pyydämme, et-
tä ne jotka ovat luvanneet vie-
raille yösijan tulisivat jo maan-
antaina hakemaan heitä koteih-
insa Kalevakaudesta. Päivisin
heille kai näytellään Detroitin
nähtävyyksiä. Toivotamme nur-
mijärveläiset tervetulleiksi Det-
roitin.

Mich. Suom. Historiaseura

järjestää jälleen Suomen itsenäi-
suyspäiväjuhlan, joka tulee ole-
maan sunnuntaina, joulukuun 1
päivänä kello 3 iltapäivällä, sa-
massa paikassa kuin viime vuon-
nakin. Ohjelmatuomikunta järjes-
tää ensiluokkaisen ohjelman. Li-
sää myöhemmin.

Vierailuja

Mrs. Aino Keino, Methuen,
Mass. vieraillee luonamme, tääl-
tä hän matkustaa veljensä luo
Minnesotaan. Mrs. Elsie Fox,
Washington, D. C., tulee vieraak-
semme muutamaksi päiväksi. Hän
on sisareni edenneen Mrs.
Luukisen tytär. On hauska näh-
dä näitä sukulaisia. Molemmat
ovat läheisiä.

Bethlehem seurak. Suom.

Naisyhdistys
kokoontuu jälleen keskiviikkona,
30 päivänä kirkon alaisissa.
Kaikki tervetulleita! Kokous al-
kaa kello 1:30 ip. — F. Evkels.

Pikku Pekka vieraili sukulais-
talossa, jossa äskettäin oli ollut
tulipalo. Hänelle tarjottiin aami-
aisella paahdettua leipää, jota
hän ei ollut ennen saanut.
— Teille jäi vielä leipää tuli-
palosta, arveli Pekka.

LENTÄKÄÄ

SAS'ILLA

HELSINKIIN

MENO-PALUU AINOASTAAN

\$530.50

SAS — päivittäisten jet-lentojen välityksellä New Yorkista
Kööpenhaminaan, josta suorat jatko-yhteydet Helsinkiin —
tarjoaa asiakkailleen uuden 21-päivän kiertomatkan säästö-
luokassa hintaan \$530.50.
Kirjoittakaa SAS'ille saadakseen täydelliset tiedot. Tutustu-
kaa SAS'in Pay Later-järjestelyyn sekä mahdollisuuteen py-
sähtyä matkallanne muissakin kaupungeissa maksamatta lisä-
hintaa! Tai ottakaa yhteys SAS'ia edustavaan matkailuasiamie-
miehenne. Hän auttaa teitä mielellään matkanne suunnit-
telussa.

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES SYSTEM

917 STATLER OFFICE BUILDING, BOSTON, MASS., Liberty 2-4690

— Mitä te oikein ajattelette
tullessanne kotiin tyttäreni kans-
sa klo 8 aamulla?
— Se on välttämätöntä rouva,
työni alkaa jo klo 10.

— Kuinka nuo vastanaineet oi-
kein tapasivat toisensa?
— Mies on helikopterilentäjä,
ja nainen otti aurinkoa parveke-
keellä...

PIRTEA JA VALLOITAVA
BRITTA SIMPSONIN kirja
"MINÄ MENEN AMERIKKAAN"
TILATKAA viipymättä kauttam-
me tämä terhakas ja huumorini-
läyteinen tosikirja 20 luvun
lopulla Amerikkaan lähteneistä
suomalaisista.

Hinta \$3.25 kovissa kansissa.
Raivaaja Publishing Co.
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

Lasten Oma Aapinen

SITÄ OSTAVAT ISÄT JA
AIDIT SEKÄ ISOISÄT JA
ISOIDIT

Tilaa Sinäkin se lapsellesi.
Jos asut Fitchburgissa, käy
ostamassa konttoristamme tai
osuuskaupasta. Siinä on loista-
vasti värityt kuvitus ja lau-
luja ja runoja.

HINTA \$1.50

RAIVAAN
KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Mass.

LAKE WORTH — LANTANA, FLA.

LANTANA BAKERY

LANTANA SHOPPING CENTER
Lantana, Florida
Puh. 582-8002
IVAR GLEN-YLEN, omistaja

THE DUKE

RESTAURANT
BAR & PACKAGE STORE
— Aterialain ulosvientiä palvelu —
LANTANA, FLA.

The Friendly Bank
The FIRST STATE BANK
OF LANTANA
LANTANA SHOPPING CENTER
LANTANA, FLORIDA
Member: FDIC

FRANK J. KELLY,

Agent
State Farm Insurance Companies
Auto-, henki- ja palovakuutuksia
109 So. Dixie. Phone JU 2-3355
Lake Worth, Fla.

ZENITH — RCA — MAGNAVOX

ESTERLINE's TV
Televisio — Stereophonic — Hi-Fidelity
TV JA RADIO HUOLTO
Kaikkia vuosimalleja ja kaiken merkkinä
RAY ESTERLINE — Puh. 5-5556
701 Lake Ave. Lake Worth, Fla.

KUKKIA ja KASVEJA
kaikkia tilaisuuksia varten.
JULIUS J. THOMAS
902 So. Federal Hwy.,
Lake Worth, Florida
Puh. JU 2-6861

Rinker Materials Corp.
Redimix betonia - Blokeja - Terästä
sementtiä ja rappausainetta
Puhelin JU 2-4431
6th Avenue So. & F. E. C. Tracks
Box 846, LAKE WORTH, FLA.

Green's Fuel
Gas Service
2302 N. Dixie Hwy.
Tel. JU 2-4481
Lake Worth, Fla.

Kannattakaa ilmoittajiamme
Ostamalla niistä liikkeistä,
jotka ilmoittavat lehdestämme,
tuotte me myös lehteämme
ja autatte sen toimittamista
juuri Teitä tyydyttävällä ta-
valla!

FLORIDA PUBLIC UTILITIES CO.

CITY GAS FLUOR SERVICE

FLO-GAS CORP.

WEST PALM BEACH — LAKE WORTH — DELRAY BEACH

Asiamiehet ja lehtemme lukijat

Raivaajan syystoimintakauden levityskilpailu alkoi
lokakuun 1 p:nä ja päättyy joulukuun 31 p. 1963

EHDOT:

Kilpailussa jaetaan asiamiehet kolmeen alueeseen:

1. — FITCHBURG, NEW YORK ja FLORIDA
2. — GARDNER, QUINCY, MAYNARD ja WORCESTER
3. — Kaikki muut paikkakunnat

Asiamiehille lasketaan pisteet kaikista heidän lähettämistään tilauksista, mutta
UUSISTA TILAUKSISTA NELINKERTAISESTI. Uudet tilaukset auttavat asiamiestä ko-
hoittamaan huomattavasti hänen yleispistemääräänsä ja palkinnoille pääsee vaan asia-
mies, joka on lähettänyt vähintään yhden uuden puolenvuoden Raivaajan tilauksen.

ASIAMIEHET saavat kaikista uusista tilauksista tavallisen asiamiespalkkion lisäksi
Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton myöntämän lisäpalkkion \$1.00 vuoden
tilauksesta ja 50 senttiä puolen vuoden tilauksesta.

Tämän lisäksi annetaan 3 kirjapalkintoa asiamiehille jokaisessa eri kilpailualueessa:

ENSIMMAINEN PALKINTO on \$15 arvosta kirjoja

TOINEN PALKINTO on \$10 arvosta kirjoja ja

KOLMAS PALKINTO on \$5 arvosta kirjoja.

Jos lehtemme nykyinen tilaaja, joka ei ole asiamies, hankkii uuden vuoden tilauk-
sen, me jatkamme hänen nykyistä tilaustaan kahdella kuukaudella jokaisesta vuoden
tilauksesta ja puolen vuoden kuukaudella.

Uusi tilaaja tässä kilpailussa on yhdistys, liike, henkilö tai perhe, joka ei ollut leh-
temme postituslistalla lokakuun 1 p., 1963.

V. 1964 KOTIKALENTERI jokaiselle uudesta tilauksesta ja uudistuksesta!

Kalenterissa on kauniita värillisiä kuvia maailman kuuluisista nähtävyyksistä- eri
kuva jokaiselle kuukaudelle.

Kalenterin koko on 8 3/4 tuumaa leveä ja 16 tuumaa pitkä, joten se sopii hyvin
kotinne seinään.

Uudet TILAAJAT SAAVAT KIRJANI! — Uudet tilaajat voivat valita yhden seu-
raavista kirjoista: Strong'n "Amerikan Kansan vaiheet", "Kotiseudun Lukemista" toimit-
tanut Kosti Pohjanmaa, "Sibelius: käsikirjoituksia" tai englanninkielinen Goodrichin
"Sisu".

KAIKKI LEHTEMME ASIAMIEHET JA TILAAJAT ripeään toimintaan syys-
levityskilpailun aikana hankkimaan tilauksia.

RAIVAAN

MAHDOLLISIMMAN MONEEN SUOMALAISKOTIIN

USA:ssa tämän alkavan syyskauden aikana.

RAIVAAN KONTTORI

Fitchburg, Mass.

FITCHBURG

(jatkoa kuudennelta sivulta)

Ohjeita Halloween-kulkijoiden varalle

Piakkoin tulee taas lasten odotama Halloween-ilta. Lapset lähtevät silloin innostuneina ja suurin joukoin kulkemaan ovelta ovelle.

Lääkintävirkaillat sekä liikennevirkaillat teroittavat vanhempien mieliin että heidän on valvottava lasten pukeutumista ulos lähtessä.

Naamiot on oltava sopivia niin että ne eivät luiskahda silmien yli jos lapsi jostain syystä lähtee juoksemaan. Valkoisin puetut kulkijat ovat helpommin moottoristien nähtävissä kuin mustiin. Pukuihin voidaan kiinnittää helposti nähtäviä "luita", kalloja, tähtiä, kuita yms. Samoja koristeita voidaan käyttää myöskin pusseissa.

Pukuihin on istuttava tiiviisti lapsen yllä. Liian suuret, maata laahaavat ja liehuvat puvut voivat tarttua aitoihin tai lapsi voi kompastua niissä portaissa tai kaduilla.

Jos pidetään Halloween-juhlia sisällä huoneissa, on vanhempien valvottava leikkejä. Erikoista valppautta on osoitettava jos käytetään kynttilöitä. Koristeet ja puvut voidaan tehdä tullelle vähemmän vaaralliseksi jos ne kastellaan seoksessa jossa on 3 quartia vettä, 7 unssia boraxia ja 3 unssia boorihappojauhetta (boric acid powder).

Ajajien on noudatettava Halloween-illana erikoista valppautta asutusuueilla. Lapsia voi ilmaantua pimeällä kadulle aivan yllättävällä hetkellä.

Talojen omistajia kehoitetaan pitämään ulkovalot päällä joten lapset eivät kompastu portaissa ja eteisissä eivätkä piholla oleviin esineisiin. Pitäkää koirat sisällä.

Yksi yleisimpiä, mutta vähemmän vaarallisia seuroja on että lapsi syö liian paljon saamia hedelmiä ja makeisia. Siitä voi koitua vakavaltakin näyttävää vatsavaivoja mutta ne menevät yleensä ohi ilman pahempia seuroja. Täten lapsi voi saada it-

DeBONIS THE FLORIST

KUKKASIA
kaikkii tilaisuuksiin
715 MAIN ST., FITCHBURG
Vastapäätä City Hallia
Puhelin DI 5-4327

MILL REMNANT SHOP

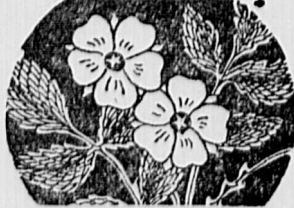
KAIKENLAISIA KANKAITA TEHTAAN HINNOILLA
Tel. DI 3-4402
454 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

PATARI OIL COMPANY

HIGH- ja MECHANIC-kattujen kulumassa
Puh. DI 3-3127 — FITCHBURG, MASS.
GULF SOLAR-HEAT POLTTÖÖLJY
GASOLIINIA — ÖLJYÄ — EXPERTTIPASVAUSTA

CHRISTIE and THOMSON OF FITCHBURG, INC.

Autotarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella olemme osoittaneemme luotettavuutemme.
Puh. DI 3-3746 Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

Ritter for Flowers

360 Main St.
Fitchburg
Tel. DI 5-4301

HETI SAATAVANA

Kirjoituskoneita
Matkakirjoituskoneita
Kalkulaattoreja
Kirjanpötkoneita

LASKUKONEITA

Käytettyjä koneita
Koneita vuokrataan
Toimistohuonekaluja
Jäljennöskoneita

SMITH BROTHERS
306 Summer St. DI 2-7876 Fitchburg, Mass.

The Safety Fund National Bank

Suorittaa kaikkia alaan kuuluvia pankkitohtavia, niihin sisältyen:

- Tavalliset ja erikoiset shekkitilit
- Liike- ja persoonalainat
- Talletuslokerot uudenlaisissa kassaholveissa
- Ulkomaanosasto... josta voidaan ostaa maksuosituksia melkein kaikkiin maihin
- Säästötiliolosasto
- Rekisteratut shekit
- Huolto-osasto, joka valvoo testamenttien täytäntönpäätöksiä
- Huolto- ja holhoustiloja voidaan järjestää.

Worcester, Mass.**Sovittajalla,**

67½ Laurel St., pidetään oikein roimat myyjäiset, missä on kaikenlaista käytännöllistä tavaraa. Kenenkään ei tarvitse mennä kotiin tyhjin käsin, sillä siellä on jokaiselle jotakin.

Lopuksi pistetään kiperäksi polkaksi. Sunnuntai-iltana on seuran sääntömääräinen työkokous samassa paikassa. Kokoukseen tullaan käsittelemään ja ratkaisemaan monia tärkeitä asioita, joten jäsenten osanotto on suotavaa. — V. T.

Naisten Kerhon

kahviaiset ovat nyt lauantaina, marraskuun 2 päivänä kello 3 ip., 7 Goulding St., Jäppisen asunnolla. Emäntinä ovat Paulina Jäppinen ja Emilia Lehtinen. He toivovat paljon vierahtia!

Suomalaisten seurojen

keskuskomitea järjestää Suomen itsenäisyysjuhlan Sovittajan Haallil lauantaina, joulukuun 7 päivänä kello 7 illalla. Tiedoitetaan tämä siksi, ettei muita menoja suunnitella tänä päiväksi. Näin suunnitelti komitea kokouksessa Haallilassa maanantai-iltana. Tilaisuuteen kehoitetaan saada hyvä ohjelma. Tämä pidetään muistissa. — Niku.

Newport, N. H.**Ensi lauantain**

ik. 26 päivän kahvi-illan kustantavat Elina Reunanen ja Saima Silander. He odottavat paljon vieraista seurakseen, nauttimaan hyvistä tarjoiluista.

Edellisen onnistuneen tarjottilan järjestivät Aino Niemi ja Hanna Sulko. Vieraita oli pääkaupungistamme Tyyne ja John Rinne ja Mr. ja Mrs. Oscar Rome. Kiitos teille Hanna ja Aino uhrauksistanne.

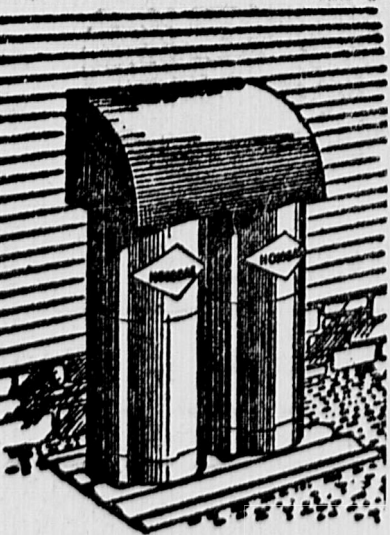
Frank E. Taimi kuoli

Frank E. Taimi, 83-vuotias, rakennusurakoitsija ja karpenterin Newportissa, kuoli lokakuun 15 päivänä kotonaan, 99 Beech-katu. Hän oli syntynyt Kiukaisten pitäjässä, Suomessa, lokakuun 11 päivänä vuonna 1880. Asunut Newportissa 49 vuotta.

Frank Taimi oli ASKL:n Newportin osaston jäsen, toimien monissa osaston tehtävissä. Raivaajan asiamiehenä hän oli 40 vuotta. Mr. ja Mrs. Taimi viettivät 60-vuotishääpäiväänsä viime vuonna.

Edesmennyt suremaan jäivät vaimonsa Tekla (Hendrickson) Taimi, kolme poikaa, Frank T. Taimi, Ft. Salona, N. Y., Thomas T. Taimi, Potomac, Md. ja Tyson A. Taimi, Newport, neljä tyttäriä, Miss Sally Taimi, Newport, Mrs. William Ojala, Lantana, Fla., Mrs. Harry Warburton, Goshen, N. H. ja Mrs. Arvid Nurmi, Stamford, Conn. sekä lastenlapsi ja lastenlastenlapsi ja sisko Suomessa.

Viimeinen palvelus vainajalle

Bottled Gas Distributor

Phone Fitchburg 3-6466

UNION
COAL & OIL CO.
99 Rollstone St. Fitchburg

HOLDEN, MASS.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.
Hautauskoimituksia vuodesta 1896

toimitettiin Newton-Bartlett hautausmaahan. Kantajina olivat: A. Akkopi, C. Starr, V. Turpeinen, K. Hankala, J. Sulko ja W. Mackey.

Suruvalle oli järjestetty kahvitarjoilu osaston talossa.

Viime lepoon edesmennyt last-

ketin Pine Grove hautausmaahan. Kantajina olivat: A. Akkopi, C. Starr, V. Turpeinen, K. Hankala, J. Sulko ja W. Mackey.

Suruvalle oli järjestetty kahvitarjoilu osaston talossa.

Viime lepoon edesmennyt last-

Länsi-Berlini - kansanvallan keidas kommunisti-erämaassa

Vaikka tuo kommunistien ympäröimä ja sen karvaampina silmämääräisesti, sosialidemokraattisen enemmistön hallitsemassa otiskossa mainittu kaupunki on kooltaan pieni, ainoastaan 196 neliö mailia, niin on sen alueella ainoastaan kukoistavaa teollisuutta, mutta myöskin huomattavassa määrin farmasta ja maidon tuotantoa. Yhdysvaltain pienin valtio on Rhode Island, mutta sekin on pinta-alaltaan 1,214 neliömailia. Länsi Berlin on suurin teollisuuskeskus Moskovan ja Pariisin välillä. Mutta vaikka sen asukkaat ovat melkein kokonaan teollisuuden palveluksessa, niin eivät he kuluta vapaa-aikaansa toimetomana, vaan heistä on noin tuhatkunta osa-aika farmareita, joilla viimeisen tilaston mukaan on 1,100 hevosta, 200 vuohia, 187,000 hanhea, ankkaa ja kanaa, sekä 7,000 mehiläispesäketä ja yksi aasi.

Paitisi näitä osa-aika farmareita, niin on kaupungin liepeillä, enimmäkseen kommunistien piikkilankaverkkojen lähetyksillä 200 itsenäistä pienviljelijää, joilla on yhteensä 2,400 lehmä, jotka eivät ole omistajilleen mitään "ruokavieraita" — boortareita", vaan joilla on tällä kertaa lukumääränsä verrattuna maailman ennätyks muidon tuotannossa. Keskimääräisesti saadaan vuodessa 9,000 paininta maitoa lehmää kohden, eli kaikkiaan 11,813 tonnia. Tähän tulokseen on päästy tarmokkaalla ja järkipäisellä nautaeläinten jalostuksella. Maidontuottavuuden runsaudessa ovat Israelin lehmät toisella tilalla ja Hollannin kolmannella. Tilaston on laatinut Kielissä toimiva Maidontuottajain yhdistys.

Maitokarjanhoidon lisäksi kasvatavat nuo pikkufarmarit huomattavan määrän hedelmiä ja kasviksia — enimmäkseen to-

matteja, kaalia, kukkakaalia, papuja, herneitä, marjoja, omenoita ja päärynöitä. Itä Saksasta saadaan rautaverhon pystyttäminen jälkeen edelleen perunoita. Vaikka Berlin sijaitsee n.s. "Preussin santanummella", niin on alueen pienuus osaltaan pakkottanut sen tehokkaaseen käytöön.

Vaikka Länsi Berlinin omat lehmät lypsävätkin hyvin, niin ei laidunta ole tarpeeksi, joten 90 prosenttia tarvittavasta maidosta täytyy tuottaa Länsi Saksasta. Se kuljetetaan suurilla tankkikarkeilla. Niitäkin hämmentelevät tulien menneen kommunistien vapoliipistit pitkin keppien ja rautapuiikkojen avulla, jotta varmistuvat siitä, että tankeissa ei ole pakolaisia itäiseltä alueelta. Tämän hämmäntämisen jälkeen täytyy maito uudelleen pasterioida, ennenkuin se jaetaan kolmelle tuhannelle vähittäismyymälälle.

Tavallisella järjellä käsiteltynä luulisi sen tuntuvan nololle, kun ruskeaan puettu kommunistinen poliisi vahtii piikkilanka-aidan takana konekivääreineen ja katselee länsipuolella samaa kansaa olevan pikkufarmarin ahertamista. Mutta mikäpä auttaa, kun suurempi herra ja vielä vahvemmin asetettu on takana. Tästä huolimatta lasketaan noin 1,250 henkilöä paenneen länteen kivi-muurista ja piikkilanka-aidasta huolimatta, joukossa ollen huomattavasti vahtisotilaita. Yli neljäkymmentä on noista pakolaisista saanut surmansa vahtien kuulista. Kuten tiedetään, niin oli ennen kommunistien "Berlinin vallin" rakentamista pakolaisista idästä länteen valtava. Heidän lukumääränsä väitettiin yli neljä miljoonaksi. Ihminen, vaikkakin tekeekin tyhmyyksiä, sittenkin todistaa tuon latinalaisen lauseen

"bi bene ubi patria" — missä paras siellä isänmaa — paikkansapitäväisyyden. Berlinin asenne on siitä selvä esimerkki. — W. Aho.

Automaattinen aurinkolasi

Valo on tunnetusti kemiallisia vaikutuksia. Varsinkin vaikuttavat lyhyet ultraviolettiaallot värikkäisiin kankaisiin haalistava värejä. Hopeasuolat taas muuttavat valon vaikutuksesta. Mutta myös esiintyy sellaisia säteilyvaikutuksia, jotka ovat palautuvia. Kun Saksassa kehitettiin viime vuosisadalla väriteollisuutta, niin huomattiin, että monet värit muuttuivat valon vaikutuksesta palatakseen sitten pimeässä ennalleen. Tätä pidettiin suurena haittana.

Nyt on herännyt monestakin syystä aivan uusi kiinnostus näihin aineisiin. Niistä näytetään kootun suurta hyötyä niin rauhan toiminna kuin mahdollisessa sodassa. Eräänä sovellutuksena ovat itsesäätävät aurinkolasit.

Aurinkolaseihin käytetään massaa, jonka säteily tummentaa. Niin torjuvat lasit liiallisen auringonvalon, mutta muuttuvat täysin kirkkaiksi säteilyn jälkeen vähentyessä. Ihanteena, jota tavoitellaan, on massa, jonka tummuus vaihtelee silmänräpyksensä säteilyn mukaan.

Kun esim. autoilijan silmiin osuu häikäisevä säde, lasit salpaavat sen heti ennen häikäistymistä. Sotilaallinen merkitys olisi ilmeisesti erittäin suuri. Ydinpommin tulipallo kestää jopa sekunteja. Se sokaisee lentäjät saattaen jopa polttaa heidän silmänsä. Jos olisi mahdollista valmistaa suojalasi, jotka voimakas säteilyisku tekisi muutamassa sekunnin miljoonassa läpinäkymättömiksi, ei edes ydinräjähdys pääsisi ylittämään sokaisemaan. Nykyisin on kehitetty erilaisia automaattisia, nopeasti laukeavia kasvojen suojuksia, mutta niiden toiminta-aika on kuitenkin aivan liian pitkä.

Toisena sovellutuksena olisi ikkuna, joka itse säätää valaistuksen huoneessa tummentuen keskipäivällä ja kirkastuen jälleen illalla. Mutta myös täysin vastakkainen ilmiö saattaa muodostua tärkeäksi.

Tummat lasit ovat soveltuvia rauhan suojatunisuuden vuoksi. Mutta ne imevät säteilyä, jota ydinräjähdyksissä syntyy valtavana iskuna. Jo Hiroshimassa toteutettiin, että tummat vaatteet ja vaatteiden osat suoraan paloiivat uhereihin kun taas vaaleat vaatekappaleet saattoivat täysin suojata. Pulma on nyt ehkä ratkaistavissa ja Yhdysvalloissa suoritetaan kiihkeästi tutkimusta tähän suuntaan.

Sotilaiden univormut ovat tummia normaalisti. Säteilyisku vaalentaa ne silmänräpyksessä, jolloin ne heijastavat suurimman osan niihin osuvalta säteilystä. Näin ne toimivat suoja. Kun tulipallo on sammunut alkavat univormujen värit palata entisehseen muuttuen taas maastoon sopiviksi. Jälleen täytyisi siis värien muuttua erittäin lyhyessä ajassa. Teoriassa tämä onkin mahdollista, sillä ratkaistavana tekijänä on säteilyn määrä. Jos tämä kohoa lyhyessä ajassa kyllin suureksi väriä muuttuu.

Värien muutos johtuu säteilyn vaikutuksesta aineen sähköiseen tilaan. Säteily synnyttää sähköllä varautuneita atomeja tai molekyylejä, molekyylin osia jne. Se saattaa myös siirtää elektroneja paikaltaan. Näin syntynyt muutos tuntuu aineen käyttäytymisessä säteilyn osuessa siihen. Muutos on siis palautuva, ainakin enimmäkseen palautuva. — R. T.

— Ai, ai, pikkuk Pekka, täti on niin iloinen, että sinä olet tänä näköinen.

— Niin isäkin aina sanoo. Hän on nimittäin sitä mieltä, ettei pojan tarvitse olla kaunis.

Mies käydessään sairaalassa katsomassa vaimoaan:

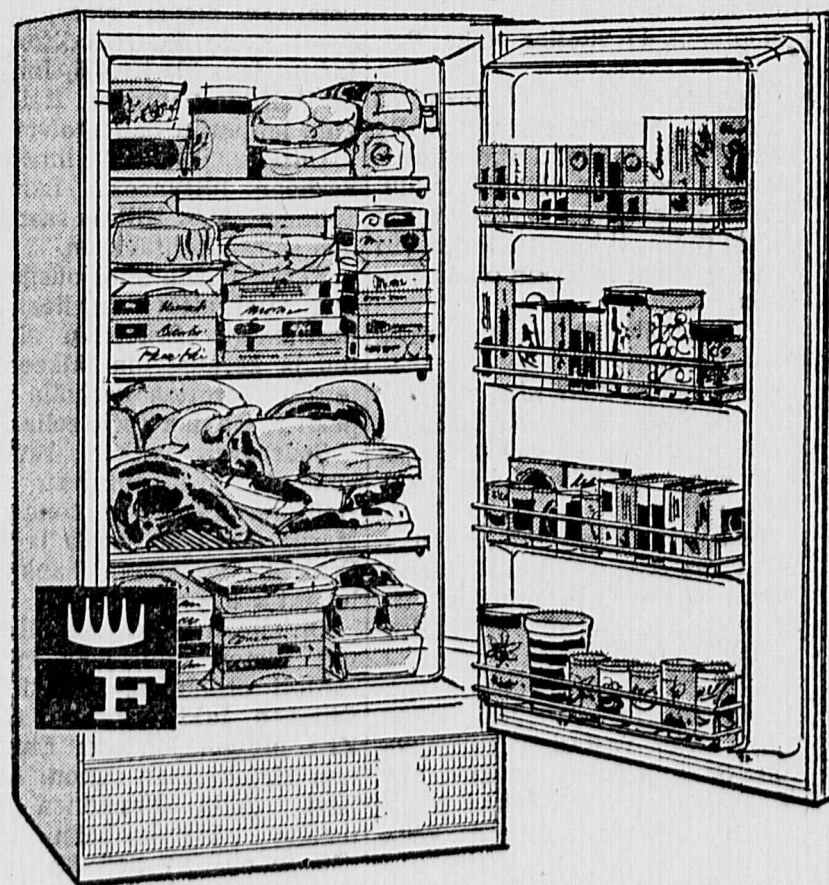
"Tietysti, rakkaani, minä laukaisen lattiat, pyyhin pölyt, pesen astiat ja sijaan vuoteet — en tosin niin useasti kuin sinä..."

JOS AIOTTE MENNÄ**LAIVALLA SUOMEEN**

JOULUKSI tai ensi kesäksi, varatkaa paikkanne nyt

Raivaajan Matkatoimiston välityksellä.

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass. Puhelin DI 3-3822

Model UFD-12-63

11.55 cu. ft. net capacity. Left- or right-hand door!

Ruokatarpeenne ovat turvatut

FRIGIDAIRE

syväjäädyyttäjä avulla

Savustamo, jonka katossa riippuu lihaa ja metsänriistaa, kellari, jossa on tynnyrittäin omenia, laarittain perunoita, hyllyt täynnä säilykkeitä, antoi esivanhempiemme aikana heille turvallisuuden tunteen. Silloin oli ruokatarpeet turvatut.

Tänä päivänä Frigidaire syväjäädyyttäjä on teidän savustamonne, kellarinne ja ruokakomeronne. Kaikki yhdessä unitissa. Kun teillä on sellainen, on teillä aina sadonkorjuu aika käsillä, lihaa runsaasti ja säilykkeitä puuttumatta. Tänä päivänä Frigidaire syväjäädyyttäjä turvaa teille ruokatarpeet puuttumattomasti. Frigidairessä on "Meter-Miser", joka turvaa luotettavan ja jatkuvan kylmyyden.

TARKASTAKAA NÄMÄT SEIKAT:

- Suositettu koko — 404 lbs. tilavuus!
- Kokeiltu "Zero-zone" jäädyytys, kaikkein äärimmäisissäkin lämpötiloissa. Ja Frigidaire luotettavuus myöskin.
- 3 täysilevyistä hyllyä, sekä lisäksi yksi extra korkea osa, johon voi panna isommat kappaleet lihaa ja muut ruokatarpeet, jotka tarvitsevat suuren tilan.
- 4 täysilevyistä hyllyä ovessa.
- Ottakaa selvää ruoan pahentumistakuusta.

HINNOITELTU
AINOASTAAN

\$239.95

\$1.90 viikossa budjettiehdoilla.
Värikkäisellä tai valkoisena.

JAADYYTTAJAN HINNAT ALKAVAT \$219.95.

FITCHBURG GAS and ELECTRIC

655 MAIN ST.

PHONE DI 3-6981

Sää keski Massassa tänään: osittain aurinkoista, viileää, 60—65, kuivaa, kohtalaista tuulta. Huomenna: aurinkoista, lämmintä, 63—68, kuivaa, heikkoa tuulta.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

T.Y. Saiman toiset syyskaviaset pidetään ensi viikon maanantaina Co-op Centerissä. Kustantajana Fitchburgin osuusliikkeen keskuskomitea. Tilaisuus on tavallista juhlavampi koska lokakuun osuuskauppapäivän juhla-kuukausi.

KIK. Kultaisen Iän Kerhon posti pyydetään tästä lähtien osoittamaan: Box 600, Fitchburg, Mass. 01421.

Postimestari Elizabeth A. Stanton on palannut kaksiviikkolomalta matkalta. Hän oli mukana postimestareiden konferenssissa, Honoluluissa. Konferenssissa keskusteltiin postitoimistojen teknillisestä työskentelystä ja pidettiin seminaaria. Mrs. Stanton lähti eilen Washingtoniin missä käydään keskustelua jätösasteista postitoimistoissa.

Lakimies Rauni V. Helin, Leominsterissä, on valtuustoehdokkaana 5:stä korthetista.

Kirjastossa vietetään tänä iltana "perhe-iltaa" nuorisokirjaston puolelle. Esitetään kaksi filmiä, toisessa kerrotaan kahden pojan ja koiran seikkailusta Bahama-saarilla sekä veden alla että päällä. Toinen on värifilmi jossa näkyy m.m. Glacier National Parkin maisemia.

UUTISILMOITUKSIA

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN
Hautausseurasto
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

5 huoneen HUONEISTO VUOKRATAVANA. 1. kerros. 44 Goddard St. Tiedustelkaa 25 Goddard St. tai soittakaa DI 2-2113.

SUOMALAINEN HUONEKALULIIKE, Ernie's Furniture Co., 1066 Main St., Puh. DI 3-7100. — Ernie Koski, omist.

SUOMALAINEN SAUNA, 348 Elm St. Saunamme on auki torstaina klo 4—10, perjantaina 2—11, lauantaina 10 ap.—12 illalla, sunnuntaisin 9—12 aamupäivällä. Puh. DI 2-5514. — Esta ja Arvo Arjanen, omist.

KULTAISEN IÄN KERHO, KIK, pyytää osoittamaan kaikki kerholle tulevan postin: RAIVAAJA, Box 600, Fitchburg, Mass. 01421

KALEVAN NAISET pitävät kotitekoisten **Leivosten myynnin** Lauantaina, lokakuun 26 p:nä, alkaen kello 11 ap. KAHVILLEPÄÄ, RUOKALEIPÄÄ kaikenlaisia KAAKKUJA sekä PINSSIA. Tervetuloa!

SOVITTAJAN LOKA KUUN TOIMIKUNNAN **MYYJÄISET** ovat lauantaina, lokakuun 26 p. Sovittajan talolla, 67½ Laurel St. LOPUKSI TANSSIA Sisäänkäynti vapaa. Tervetuloa!

Bosk Hautauskoti
• Kaunis ja parhaiten varustettu hautausseurasto, jolla on oma parakausalue toimiston vieressä.
• Sijaitsee keuhkeisella paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
• Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiansa sopivan.
• Kehoitamme teitä vierailemaan hautauskodissamme. Tulemme antamaan teille mitä ystävällisintä ja vilpittömintä palvelusta, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunniaa palvelulla, heidän suuren surunsa hetkellä.
85 Blossom St. Fitchburg, Mass. Puh. 342-3635

— Mr. ja Mrs. Josua Oravan pojat ovat järjestäneet vanhempien "Open House" tilaisuuden heidän kultahääpäivänsä johdosta ensi sunnuntaina, lokakuun 27 p., klo 2—6 ip. heidän kotiin 96 Mechanic St., Fitchburg.

Syntynyt poika Burbankin sairaalassa Mr. ja Mrs. Jalmar A. Lehtomäelle (Olive M. White), Daland Lane, South Royalston.

Eilen syntyi tulipalo kolmikerroksisessa puutalossa 9 Townsend St. Tuli tuhosi yhden huoneen kokonaan. Vahingot \$2,000. Toisen kerroksen asukkaana oli poistuttava pikkulapsen kanssa asunnostaan. Huoneisto jossa tuli pääsi valloilleen, on ensimmäisessä kerroksessa eikä siellä ollut ketään kotona. Isänsä kanssa talon ohi sattumalta ajava 11 v. poika havaitsi tulen.

Kirjanäyttelyn avajaisissa nuorten osastolla vieraili lähes sata henkilöä. Vierailijoina oli lasten vanhempia, opettajia, kirjastoimihmisiä sekä lapsia.

Moottoriajoneuvojen registeviraston johtaja Mr. James R. Lawton esittää mielihyväänsä siitä että äskettäin päättyneet autojen tarkastukset Massassa tuottivat niin hyvät tulokset. Mr. Lawton sanoo että hänen käsityksensä mukaan ne olivat tähänastisista kaikkein onnistuneimmat.

Kaupungin kirjjanpitiä Irene Bordenave huomauttaa että henkilöiden, jotka tulevaisuudessa marraskuun vaaleissa ovat pois paikkakunnalta ja joutuvat äänestämään äänestysotteilla, tulee lähettää hakemuksensa kaupungin talolle ensi tilassa. Anomuksia ei oteta vastaan enää iltapäivällä marraskuun 4. eikä sen jälkeen. Laki säättää että äänestysotteen täytyy postittaa vastaanottajalle sekä etä ne täytyy jättää postittua kaupungin kirjjanpitiäille. Bordenave sanoo että tähän mennessä on ainoastaan vasta vajaa 50 otetta. Edellisissä vaaleissa äänesti yli 100 henkilöä äänestysotteilla (absentee ballots).

Co-op kuukautta juhlaan Saiman kahviaisissa
Lokakuun Co-op kuukausi ioloina osuusliikkeet kautta maan juhlivat. Useissakeskilännen valtioissa kuvernöörit ovat julistaneet virallisesti lokakuun Co-op kuukaudeksi.
Paikallisen Fitchburg Co-op Councilin toimesta Saiman kahvisten yhteydessä maanantaina, lokakuun 28 p. Co-op Centerissä

HALLOWEEN-TANSSIT ASHBYN MAJALLA
Lauantaina, lokakuun 26 p.
Rudy Nesmanin orkesteri soittaa
OVIPALKINTOJA TERVETULOA!
Ashbyn Farmariyhdistys

HUUTOKAUPPA
25 lypsylehmää, maatalouskoneita ja -tarvikkeita
Eino A. LILOIVAN farmilla, 532 Lancaster Ave., Lunenburg, Mass.
Lauantaina, lokakuun 26 p., 1963, klo 11 ap. alkaen.
Huutokauppa pidetään satoi tai paistoi. Voileipiä, kuumiakoiria, kahvia, leivonnaisia ym. tarjolla huutokaupan aikana.
Huutokaupan järjestäjä: GOLDSTEIN & GURWITZ, INC. Route 32, Ware, Mass.
Huudattaja: HARVEY R. GOLDSTEIN
Toimeksiantaja: EINO A. LILOIVA

VARATKAA PAIKKANNE VIIPYMÄTTÄ ENSI KEVÄÄN HUVILAIVAN M.S. Gripsholm
TOUKOKUUN 1 P.NÄ, 1964
Yhteensä vain 132 paikkaa suoraan Helsinkiin saakka. Varausmaksu \$30. palautetaan esteen sattuessa.

HANSLIN TRAVEL SERVICE
SUOMALAINEN MATKA- JA KIINTEISTÖPALVELU
JULKINEN NOTAARI
725 Main St., Fitchburg, Mass. Puh. 343-7455
Suomalaisia makeisia, äänilevyjä, Aikakauslehtiä ja urheilutapetta. — Myös levysoittimia, nauhoituskoneita ja RADIOITA
PYYTÄKÄÄ LUETTELOT!

tullaan juhlimaan Co-op kuukautta.
Tilaisuutta varten on onnistuttu saamaan hyvä ohjelma. Laulamaan kaksi sarjaa suomalaisia kansanlauluja Laila Perän säesämänä, Laila Perä esittää alkusoiton. Huumorin puolesta pitää huolen Lempi Ikävalko.
Sävele Syrylää tulee puhumaan osuustoiminnasta 1963 jossa selostetaan osuusliikkeen tärkeimpiä tapahtumia ja saavutuksia tänä vuonna.

Vielä lisäksi tulee kaunis matkailufilmi jonka esittää Fabian Raatikainen.
Ohjelman jälkeen seuraa vapaa kahvitarjoilu. Sisäänkäynti on vapaa.

Ashbyn Majalla
Halloween pukutanssit pidetään Majalla ensi lauantaina, lokakuun 26 p. alkaen kello 8 illalla. Nämä ovat kesäkauden viimeiset tanssit Majalla.
Palkintoja jaetaan sekä lapsille että aikuisille, koomillisimmasta, kauneimmasta ja alkuperäisimmästä puuvusta. Soitosta huolehtii Rudy Nesmanin orkesteri. Virvokkeita saatavana.
Toimeenpanevaan komiteaan kuuluvat: Mr. ja Mrs. George Thibeault, Mr. ja Mrs. John Lemier, Mr. ja Mrs. Leon Fitzgerald, Mr. ja Mrs. Olavi Wagg, Mr. ja Mrs. Tauno Tuomaala, Mr. ja Mrs. Osmo Hjelm ja Mr. ja Mrs. Ralph Russell.

25-vuotishääjuhla
Mr. ja Mrs. Kaino Matsonille olivat sukulaiset ja ystävät järjestäneet sunnuntaina yllätysjuhlat pariskunnan 25-vuotisen hääpäivän johdosta.
Lahja Lampi ja Kaino A. Matson vihittiin avioliittoon Detroitissa, Mich., lokakuun 22 päivä, 1938. Avioliitossa on syntynyt kaksi lasta, Mrs. Robert C. Musgrave ja John J. L. Matson, molemmat Fitchburgissa. Hääparilla on yksi lastenlapsi.
Juhlalle parille ojennettiin rahalahja sekä "rahapuu". Mr. ja Mrs. Matson työskentelevät Cellulastic Inc. palveluksessa.

Alaikäinen poika raaka murhamies
Coolidge Parkissa sunnuntaina löydetty naisen ruumis herätti pöyristystä koko alueen asujistossa. Jo maanantaina saatiin murhan suorittaja kiinni, hän on alaikäinen, 17 vuotias poika. Poika on tunnustanut teon.
Syytetty David T. Lozeau, 72 Jerry St., tuotiin oikeuspaikalle takateitä ja vahvasti vartioituna. Hänelle asetettiin \$50,000 takuu. Aluksi poika kielsi syyllisyytensä mutta tunnusti lopulta. Pojan äiti ja sisar olivat myöskin oikeuspaikalla.
Poika pidätettiin kotonaan maanantaina huikan jälkeen puolen päivän. Sattui vielä niin että poika vietti 17. syntymäpäiväänsä juuri maanantaina. Sormenjäljet vahvistivat epäilykset hänen syyllisyydestään.
Poika oli aikaisemmin lauantaina varastanut auton. Varastettu auto tavattiin sunnuntaina, siinä oli verta lattialla sekä istuimella. Patrullipoliisi Arthur J. DiTommaso kertoi varhain sunnuntaiaamuna ajaneensa takaa autoa joka vastasi varastetuksi ilmoitetun auton tunnusmerkkejä. Hän ajoi autoa takaa pitkin Mechanic katu, josta auto kääntyi Blossom kadulle ajaen Coolidge Parkiin päin.

Kultaisen Iän Kerho
Oloneuvoksia ja oloneuvoksetaria oli taasen saapuvilla miltei tuvan täydeltä. Jallu Honkonen säestyksellä laulettiin alkajaisiksi: Kotimaani on Suomi, "koska se menee niin hyvin", kuten Honkonen sanoi.
Normaalien kokouksen jälkeen jäsenkirjuri Victor Salo luetti listallaan olevia syntymäpäiviä: Jacob Koski, Lauri Hallfors, Ilmi Lehto, Amanda Kivelä, John Kallio ja Hilda Lehtonen. Heille kaikille laulettiin onnentoivotus.
Uutena jäsenenä ilmoitettiin kerhoon liittyneeksi Lempi M. Sellman. Mrs. Hill on saanut uuden sairauskohtauksen.
Keskusteltiin siitä olisiko kerhon vuokrattava itselleen oma postilokero. Erilaisten ehdotusten ja keskustelun jälkeen päätettiin osottaa kerholle tuleva posti Raivaajan osoitteella.
Seuraavan viikon ravintola-emänniksi lupautuivat: Rosa Hallfors, Tyne Lehtonen, Elli Merilä, Eeva Markkula ja Tyne Erkkilä. Ohjelman hankkijaksi lupautui Elna Oinonen.
Ohjelman kokoojana oli toimintu Victor Salo, joka myöskin esitteli ohjelman. Aluksi Elna Oinonen luki äskeisen Aleksis Kivi juhlien johdosta Eino Leinon kirjoittaman runon: Aleksis Kivi. Jallu Honkonen lauloi omalla säestyksellään laulun "Mihin päätyt tie". Ennen esittämistä hän luki laulun sanat,

Avioliittoon
Miss Faith Ann Ritari ja Robert Bruce Mäkinen vihittiin avioliittoon viime lauantaina, Pastori John R. Shannon suoritti vihkimisen.
Morsian on Paul O. Ritarin tytär, 574 Ashburnham kadulta, Fitchburgista. Aiti Ina Ritari kuollut. Sulhanen on Mr. ja Mrs. Eino Syryjäsen poika, 3 Rennie St., Lunenburgista.
Morsiamen isä saattoi tyttärensä alttarille. Kunnia neitona oli morsimen sisar, Miss Paula Ritari, morsiastyttöä oli Miss Sally Ritari, joka on myöskin morsiamen sisar, Miss Jane Syryjäsen, sulhasen sisar, oli kuka-tyttö.
Puhemiehenä oli sulhasen veli Carl V. Mäkinen. Paikannäyttäjinä toimivat Laster Jordan ja Norman Edson, Fitchburgista.
Häätarjoilu oli järjestetty Eagles Haalille, Fitchburgissa. Morsiuspari lähti kuherrusmatkalle Canadaan. Palattuaan he asettuvat asumaan 38 Holt St., Fitchburg.
Mrs. Mäkinen on suorittanut tutkinnon Fitchburgin korkeakoulussa 1962 ja opiskellut sen jälkeen State Collegessa. Mr. Mäkinen on käynyt Lunenburgin korkeakoulun ja opiskellut Stevens Business Collegessa sekä FSC:ssä. Hän työskentelee Simonds Saw ja Steel Co:n kontorissa.

Laulakaa, soittakaa!

Me saamme suurehkon määrän Fazerin loistojulkaisua

Suomi laulaa—Finland Sings

jossa on 93 suurta sivua kuvia ja lauluja nuotteineen. Suomi laulaa—Finland Sings esittää Suomea sanojin, kuvin ja sävelin. Se on eräänlainen soiva Suomi ja erittäin sopiva sekä nuorelle että vanhemmalle väelle, koska laulut on painettu sekä englannin että suomen kielellä. Laulujen luku on 50; ne ovat niin sävelen kuin sanonnankin puolesta parasta mitä Suomi voi tarjota. Ne värähdettävät jokaisen suomalaisen mieltä.

HINTA \$3.50

Tilaa Suomi laulaa - Finland Sings!

Raivaajan Kirjakauppa
Fitchburg, Mass.

Mrs. Katherine M. Delaney oli ollut lauantai-iltana yöklubissa Templetonissa. Eräs poliisi oli nähnyt hänen ajavan Fitchburgin päin noin 1 ajoissa aamuyöstä mutta ei voinut sanoa oliko Mrs. Delaney silloin yksin autossaan.

Löydettyä oli uhrin yllä ainoastaan nailon sukat ja pusero joka oli vedetty niskaan. Villatankki ja alusvaatteita löjui ruumiin läheisyydessä maassa, kaikki veren tahralla.

Vahvistusta vailla olettamuksen mukaan on uhri joutunut seksuaalisen hyökkäyksen uhriksi.

Avioliittoon
Miss Faith Ann Ritari ja Robert Bruce Mäkinen vihittiin avioliittoon viime lauantaina, Pastori John R. Shannon suoritti vihkimisen.

Morsian on Paul O. Ritarin tytär, 574 Ashburnham kadulta, Fitchburgista. Aiti Ina Ritari kuollut. Sulhanen on Mr. ja Mrs. Eino Syryjäsen poika, 3 Rennie St., Lunenburgista.
Morsiamen isä saattoi tyttärensä alttarille. Kunnia neitona oli morsimen sisar, Miss Paula Ritari, morsiastyttöä oli Miss Sally Ritari, joka on myöskin morsiamen sisar, Miss Jane Syryjäsen, sulhasen sisar, oli kuka-tyttö.

Puhemiehenä oli sulhasen veli Carl V. Mäkinen. Paikannäyttäjinä toimivat Laster Jordan ja Norman Edson, Fitchburgista.
Häätarjoilu oli järjestetty Eagles Haalille, Fitchburgissa. Morsiuspari lähti kuherrusmatkalle Canadaan. Palattuaan he asettuvat asumaan 38 Holt St., Fitchburg.

Mrs. Mäkinen on suorittanut tutkinnon Fitchburgin korkeakoulussa 1962 ja opiskellut sen jälkeen State Collegessa. Mr. Mäkinen on käynyt Lunenburgin korkeakoulun ja opiskellut Stevens Business Collegessa sekä FSC:ssä. Hän työskentelee Simonds Saw ja Steel Co:n kontorissa.

Kultaisen Iän Kerho
Oloneuvoksia ja oloneuvoksetaria oli taasen saapuvilla miltei tuvan täydeltä. Jallu Honkonen säestyksellä laulettiin alkajaisiksi: Kotimaani on Suomi, "koska se menee niin hyvin", kuten Honkonen sanoi.
Normaalien kokouksen jälkeen jäsenkirjuri Victor Salo luetti listallaan olevia syntymäpäiviä: Jacob Koski, Lauri Hallfors, Ilmi Lehto, Amanda Kivelä, John Kallio ja Hilda Lehtonen. Heille kaikille laulettiin onnentoivotus.
Uutena jäsenenä ilmoitettiin kerhoon liittyneeksi Lempi M. Sellman. Mrs. Hill on saanut uuden sairauskohtauksen.
Keskusteltiin siitä olisiko kerhon vuokrattava itselleen oma postilokero. Erilaisten ehdotusten ja keskustelun jälkeen päätettiin osottaa kerholle tuleva posti Raivaajan osoitteella.
Seuraavan viikon ravintola-emänniksi lupautuivat: Rosa Hallfors, Tyne Lehtonen, Elli Merilä, Eeva Markkula ja Tyne Erkkilä. Ohjelman hankkijaksi lupautui Elna Oinonen.
Ohjelman kokoojana oli toimintu Victor Salo, joka myöskin esitteli ohjelman. Aluksi Elna Oinonen luki äskeisen Aleksis Kivi juhlien johdosta Eino Leinon kirjoittaman runon: Aleksis Kivi. Jallu Honkonen lauloi omalla säestyksellään laulun "Mihin päätyt tie". Ennen esittämistä hän luki laulun sanat,

joka oli erittäin hyvin tehty, sillä usein oudon laulun sanat jäivät laulaessa epäselviksi.

Selma Aho palautti kerhon ajatukset vuosia taaksepäin lukemalla aikoinaan ilmestyneestä "Sydänkesästä", jota Heikki Puranen toimitti, Martti Larnilta tulleen kirjeen Sydänkesälle. Larni antoi kirjeessään erittäin myönteisen kuvauksen koko Amerikasta, erittäinkin suomalaisten elämästä täällä.

Victor Salo palasi ajamaansa vanhojenkotia-asiaan lukemalla canadalaista lehdestä selostuksen Vancouverissa rakennetun kolmannen vanhojen kodin avajaisista. Samassa yhteydessä Salo selosti suoritettua tiedustelua vanhojenkotiasiaa. Hänellä oli kaksikil paksu pinkka aineisto, joka hänen täytyi palauttaa lähettäjille.

Tähän loppui ohjelma, jota oli-kin ihan sopivasti. Siirryttiin kahvijonoon ja rupatteluun.

SEURAKUNTAUUTISIA

Pyhän Paavalin seurakunta
Sunnuntaina suomenkielinen jumalanpalvelus klo 9 aam.
Sunnuntaiokoulu klo 10 aam.
Engl.kielinen jumalanpalvelus klo 11 aam.

Nuorison banquet C.C. kirkossa klo 6 ill.

— L. O.
Messiah Ev. Luth. seurakunta
Keskiviikkona 23 p. klo 7:30 ill. Aikuisten kuoro harjoittelee Mr. ja Mrs. Theodore Kaakisen kodissa, 217 Mechanic St.
Perjantaina 25 p. 5 ip. Lasten kuoro harjoittelee Co-op Centerissä.
Klo 7 ill. Junior Lutherliiton vuotuinen "Halloween-party" Co-op Centerissä. Lutherliiton kutsuvieraina tulevat olemaan Westminsterin Our Savior Luth. seurakunnan nuoret.
Lauantaina 26 p. klo 8 aam. Miehiä kutsutaan talkoille uudelle kirkkomaalalle. Metsän ja vesakon pois raivaustyöt jatkuu. Emännät keittävät kahvit.
Klo 9:30 aam. Senior Rippikoulu luokka kokoontuu pappilassa.
Klo 10:30 aam. Junior Rippikoulu luokka kokoontuu pappilassa.
Sunnuntaina 27 p. "Uskonpuhdistus juhla jumalanpalvelukset".
Klo 8:30 aam. suomk. jumalanpalvelus.
Huom! Ensi sunnuntaina jumalanpalveluksien välisellä ajalla,

la, alkaen klo 9:30 aam. pidetään lyhyt seurakunnan kokous. Klo 9:30 aam. Sunnuntaiokoulu luokat kokoontuvat. Kokouksen tähden raamattu-tuntia ei pidetä.
Klo 10 aam. Engl. jumalanpalvelus.
Klo 7 ill. Messiah Killan ja Veljeysliiton kokous pidetään Co-op Centerissä. Illan ohjelmassa tulee olemaan mm. esitelmä "Fluoridointi" kysymyksestä, jota johtaa tri Gerard Thibert.
R. J. L. Aho.

HAUDATTU
ANNA LYDIA PELTONIEMI
haudattiin maanantaina. Muistotilaisuus pidettiin Elm kadun Lähetyskirkossa. Pastori William Sumner suoritti muistopalvelun, Mrs. Herbert Lynch soitti urkua.
Viimeinen leposija on South Cemeteryllä, Lunenburgissa. Pastori Sumner puhui lyhyesti haudan äärellä.

FITCHBURG

ja ympäristön uutiset jatkuvat viidennellä sivulla

LIHAA

Gov't. Graded Choice
STEAKS
CLUB T-BONE
PORTER HOUSE
N. Y. SIRLOIN **79¢** lb.

Fresh Native
ROASTING CHICKENS **37¢**
4½—6 lb. ave. LB.

Gov't Graded Choice
FACE RUMP ROAST **79¢** LB.

Fresh Ground **HAMBURG** **39¢** lb.

Gov't Graded Choice
LAMB LEGS **59¢** LB.

Sugar Cured Hopmann's Fancy
SLICED BACON **49¢** LB.

Fresh Made **POTATOE SALAD** **29¢** lb.

HEDELMIA ja VIHANNEKSIA
King Size CELERY HEARTS 21c
Crisp Green CUKES ea. 07c

JAADYTTYJÄ RUOKIA
MORTON APPLE PIES 4 for \$1.00
SARA LEE BROWNIES 66c

LEIPOMOTUOTTEITA
PLAIN DONUTS doz. 49c
CHOCOLATE COVERED ECLAIRS 6 for 39c

SEKATAVARAA
EASY-OFF Window Cleaner 15-oz. 39c
JOHNNY CAT LITTER 5 lb. bag 29c
GEISHA MUSHROOM PIECES & STEMS 4-oz. 2/39c
HAWAIIAN PUNCH 46-oz. can 3/\$1.00

HEINZ Meat Variety SOUPS
Cream of Mushroom
Vegetable Beef
Chicken Noodle 6/78c
HEINZ Vegetable Soup 10c
HEINZ Ketchup 14-oz. 2/45
PRINCE THIN SPAGHETTI & ELBOW MACARONI 1 lb. pkg. 2/39c
PRINCE 16-oz. SAUCES 29c
Meat Sauce and Plain Sauce 55c
FATIER JUMBO TOWELS 2/39c
DEL MONTE PEAS 303 can 3/49c
LINCOLN PRUNE JUICE 29c
TARLE JOY STUFFED OLIVES 33c
JOHNSON GLADE Air Freshener 39c
IMPERIAL OIL Gals. \$1.39
ROBIN HOOD FLOUR 25 lb. bag \$1.59
O'SAGE RAGGEDY RIPE FREESTONE PEACHES 4 29-oz. cans \$1.00
ARMOUR STAR CORNED BEEF 12-oz. can 42c
CO-OP ANTI FREEZE 1 gal. can \$1.69
PENN CHAMP SPRY DE-ICER 49c